Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ◆ 28 март 1970 йил, шанба ◆ № 73 (14.539). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ленинча миллий сиёсат тантанаси

ҚУДРАТЛИ КУЧ

Собит МУҚОНОВ

Қозоқ ёзувчиси, академик, СССР Давлат мукофоти лауреати

"СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ" РЕДАКЦИЯСИГА

МЕНГА ХАТ ЙЎЛЛАБ ЛЕНИН ЮБИЛЕЙИ ОЛДИДАН ПАРТИЯМИЗ МИЛЛИЙ СИЁСАТИ ТАНТАНАСИ ҲАҚИДА МАҚОЛА ЁЗИШНИ ИЛТИМОС ҚИЛГАН ЭДИНГИЗ. УШБУ САТРЛАРДА ҚИСҚАЧА БЎЛСА ҲАМ ИЛТИМОСИНГИЗНИ БАЖАРИШГА ҲАРАКАТ ҚИЛДИМ. МАҚОЛА ГАЗЕТА ЎҚУВЧИЛАРИГА МАНЗУР БЎЛСА, ЎЗИМНИ БАХТИЁР ДЕБ ҲИСОБЛАРДИМ.

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИДА ҚОН-ҚАРДОШ ЎЗБЕКИСТОН МЕҲНАТКАШЛАРИГА ЯНГИ, КАТТА ЗАФАРЛАР ТИЛАЙМАН.

ҲУРМАТ БИЛАН:

С. Муқонов

Ер куррасининг қайси бурчагида яшаётган бўлмасин, барча одамлар тилидан бир улуғ ном сира ҳам тушмайди. Дўстлар уни бутун вужудини қамраб олган қувонч билан, душманлар ич-ичидан зил кетган ҳолда тилга оладилар. Бу, инсониятнинг бахт-саодат тонги — социализмни ўзи бош-қош бўлиб бошлаб берган, бахт-саодат даврони—коммунизмнинг сўнмас нурларини ер юзига ўзи бош-қош бўлиб таратган Владимир Ильич Ульянов-Лениннинг номидир.

Мен Ленин билан учрашган эмасман. Бироқ, бутун онгли ҳаётим давомида қўлимдан келган барча хизмат ва билимимни Ленин ғояларини амалга ошириш учун курашга бағишлаб келаётганлардан бириман.

Бундай дейишимнинг боиси—мен, совет замонасига қадар меҳнаткаш омма ўз бошидан нимаики хўрлик-зўрлик азобини бошидан кечирган бўлса, шунга шерик бўлганларданман, фақат Ленин замонасидагина одам қаторига қўшилган кишиман. Бу замона социализмнинг илк бешиги—Россияда фақат Ленин ва у тузган большевиклар партияси бошчилигида ғалаба қозонган Улуғ Октябрь революциясидан кейингина пайдо бўлди. Бу шонли инқилоб мамлакатимиздаги барча халқларни кенг, катта, нурли йўлга бошлади.

Мен бу катта йўлда қўлга киритилган барча ютуқлар ва дуч келган қийинчиликларнинг жонли гувоҳларидан бириман. Кўрган-билган нарсаларим яратган асарларимда ҳоли-қудрат ифодаланди. Шу кўрган-билганларимни қисқачароқ тарзда газетхонга яна бир бор сўзлаб бермоқчиман.

Лениннинг буюк сиймосини дастлаб 1917 йилнинг кўкламида бутун қалбим билан ҳис этганман. Ўша йили қиш жуда ҳам чўзилиб кетиб, қалин қор бетини «қора довул» деб аталадиган қаттиқ шамол аёвсиз юмдалаётган пайтлар эди.

Бор-йўғи ўнтача ҳовли бўлган, томларнинг ҳаммаси чим билангина ёпилган Йўғоноғоч овулидаги озгина халқ қоронғи тунда чориқлари билан қорни ғарчиллатиб, шоша-пиша қаергадир боришаётган эди.

— Йўл бўлсин! — дейишади улар бир-бирларига.

— Ёмғирбой келган экан, шуникига кириб чиқайлик.

— Ниме гап экан?

— Қизиқ гурунги бор дейишяпти.

— Нима ҳақда экан?

— Подшони қувган ботир тўғрисида эмиш.

— Ёпир-ей, ростдан ҳам шундаймикан?

— Бориб эшитмасак қайдан билардик.

Ёмғирбой узоқроқда яшайдиган бир бойнинг йилқисини боқадиган қарол. Унинг эшитишига қараганда, «Элен» деган бир ботир чиқиб, Меколай подшони тахтидан туширган эмиш.

Афсонага ўхшаш бу сўзларга ишониш-ишонмасини билмаган тингловчилар хайрли гапнинг жарчиси Ёмғирбойнинг тор ва коп-қоронғи хонасига йиғилишганди. Биров-бировни ажратиб бўлмасди. Чироқ ёқайлик деса бутун овулни излаб бир томчи керосин топиша олмади. Шам ёқайлик деса, шўрванинг юзидан олинган бир-икки томчи ёғ ҳам чирсиллаб ёнмасди. Бироқ зимистондай қоронғи уйдан ҳеч кимнинг чиққиси келмасди.

Ёмғирбой «Элен» деб атаган киши Ленин эканлигини мен биринчи марта ўша йили кўкламда кекса ўқитувчи Шайин оға Тилегеновдан эшитдим. У киши ҳам Лениннинг кимлигини тўла тушунтира олмай:

— Сен саводсизсан, мутолаа қилиб, хат тани, бу одамнинг кимлигини шундан кейин билиб оласан, — деди.

Мен ўша маслаҳатга кўра опам Зуҳронинг овулида очилган дастлабки миллий мактабга ўқишга кирдим. Унинг муаллими Ҳамид Маҳмудов (у киши маорифдаги кўп йиллик хизматлари учун Ленин ордени билан мукофотланган, ҳозир ҳурматли пенсионерлардан) мени яхши қабул қилдида, 17 ёшли бошим билан гўдаклар қаторига қўшиб қўйди. «Мактаб» дегани бир бойнинг чимдан ясалган, деразалари кичик, ичкариси қопқоронғи ҳужраси эди. Парта йўқ, уни қўядиган жой ҳам йўқ эди. Ўқувчилар қалин қилиб тўшалган қамиш устида чўккалаб ўтиришарди. На ўқиш қуроли, на дарслик бор бу ерда. Уларни муаллим ўз қўли билан ясарди.

Ана шундай ҳолатда мен умримда биринчи марта ўқиш-ёзишни ўргандим, уч-тўрт ой ичида бошланғич мактабнинг уч-тўрт йиллик билимини олгандай бўлдим.

Колчак «ҳукумати» пайдо бўлган пайт эди. Унга қўшилиб қозоқ бойларининг Октябрь революциясига қарши қаратилган «Алаш ўрда» деб аталмиш партияси ҳам кун кечирарди. Ўша партия нашр этадиган «Ёш азамат», «Сариқ орқа» газеталари ва «Абай» журнали Совет ҳукуматини ҳам, Коммунистик партияни ҳам, уларнинг йўлбошчиларини ҳам оғзига келган гаплар билан ёмонлаб ёзарди. Лениннинг номини ҳурмат билан тилга оладиган меҳнаткаш халқ бунга чидамасди. Бироқ бизда қонхўр синфнинг қора ниятли сўзларига қарши қўядиган куч йўқ эди. Шу сабабдан Ленинни, у тузган партияни яхшироқ билиб олишга ошиқардим.

Шу иштиёқ билан 1919 йилнинг кузида йўлга отландим. Ўша йили декабрда Қизилжар (ҳозирги Петропавловск) шаҳрида эндигина ташкил топган Уезд ревкоми қарамоғидаги бўлимларнинг ўқитувчи ва муаллимларини йиғилишга чақиришди. Ўтган ёзда мен ҳам «савод чиқарадиган» муаллим бўлган эдим. Шу туфайли йиғилишга мени ҳам таклиф этишди.

Йиғилишда ревком раиси В. И. Гозак Совет ҳукуматининг сиёсати тўғрисида доклад қилди. Мен у кезларда рус тилини яхши билмасдим. Шунинг учун ҳам мен Гозакнинг сўзларига тўлалигича тушунмадим. Унинг сўзларини савод бобида мендан анча устун келадиган ўртоғим Боймағамбет Изталин тушунтириб ўтирди.

Йиғилиш тугаши олдида унинг қатнашчилари орасида Коммунистик партияга хайриҳоҳлик билдирган баъзи бир одамлар ҳам бўлди. Қозоқ ўқитувчилари орасида биринчи бўлиб Боймағамбет Изталин, Ўспонтой Кошағанов, Абдураҳмон Ойсарин, Боёвит Жонширин ва яна бир неча киши шундай қилишди. Шулар қатори мен ҳам қозоқ-татар ячейкасига хайриҳоҳлар сафида қабул қилиндим. Мен овулга қайтишим ҳамона қозоқча «тиришқоқ», ўрисча «холера» дейдиган бир балога мубтало бўлиб, Қизилжарга 1920 йилнинг кўкламида, ўқитувчиларнинг икки ойлик курси баҳонаси билангина яна келдим. Ўқиш давомида хайриҳоҳлардан бир неча киши партия сафига кирди. Улар орасида мен ҳам бор эдим. Шундан кейин кўп ўтмай, Гозак коммунист ўқитувчиларни чақириб, ишга юборилишимизни айтди. Қандай ишга эканлигини суриштирсак, овулларда ҳали мустаҳкамланиб олмаган Совет тузумининг ташвиқотчилари бўлишимиз керак экан. Айни вақтда уч хил фавқулодда комиссия (ЧК)нинг ишларини ҳам бизга юклашди: биринчиси, революцияга қарши унсурлар билан курашадиган ВЧК, иккинчиси, саводсизликка қарши курашадиган Грам ЧК, учинчиси очарчиликка қарши Помгол ЧК эди.

Уччаласи ҳам оғир вазифа эканлигини яхши ҳис қилардим. Уларнинг уддасидан чиқишга ҳам саводим озлигини, ҳам тажрибасизлигимни айтиб кўрдим. Лекин:

— Бўлмаса қозоқ овулларига кимларни юборайлик? — деди Гозак. Ўзи берган саволга ўзи жавоб бериб, яна қўшиб қўйди,— ҳеч шубҳасиз, қозоқлар ҳаётини биладиган коммунистларни-да.

— Улар бутун уезд бўйича бармоқ билан санарли даражада, — сўзида давом этди Гозак— Сен ҳозир Коммунистик партиянинг аъзосисан. Партия буюрган ишдан бўйин товлашга ҳаққинг йўқ. У кўрсатган йўлдан бориш мажбуриятини олгансан.

Тилсиз қолган кишидай лом-мим дея олмадим. Бўлмасам-чи?.. Кечагина ленинча ишларни тушуниб етиш учун ўзимга ташвиқотчи керак бўлса, энди ўша ишларни кенг қозоқлар жамоаси орасида меҳнаткашларга ҳоли-қудрат тушунтирадиган бўлсам, бунинг устига, ўша ишларни ўзим амалга оширишга қатнашсам, бундан бўлак бахт борми дунёда!.

Менга Қизилжар уездининг ғарбидаги бўлислар тушди. Ўша йили ёз ёмғирли, қиш бўронли бўлди. Ёзда аҳволимиз ёмон кечмади-ю, аммо қишнинг қаҳратон совуғида юпқа солдат кийимида оқшомни далада кутардик. Излаганимиз қулоқлар кўмган ғалла-ю, бойлар яширган моллар. Қийинчиликлар кўп бўлса-да, қиш тугашига яқин бизнинг Райпродком озиқ-овқат тайёрлаш планини ортиғи билан ўринлаб, Ленинга хат орқали рапорт йўллади. Ўша хатга имзо чекишга муяссар бўлганимдан бахтиёрман!..

Кураш қурбонсиз бўлмади. 1921 йил бошида яшириниб қолган оқ офицерлар Советларга қарши маҳаллий бойларнинг бошини бириктириб, қишлоқларда террор уюштира бошлаган эди. Асилқўрғон билан Кўкчатов оралиғида ана шундай жанглардан бирида яқин дўстларим Боймағамбет Изталин, Владимир Гозак, Жақиш Қистовбоев сингари большевиклар ҳалок бўлишди.

Биз қуролли курашда ғалаба қилдик. Лекин енгилган душман энди кучини мафкура майдонига ташлаган эди. Қозоғистонда ана шу курашга биринчи отланганлардан бири адабиётимиз пайдеворига дастлабки ғишт қўйган большевик Сакен Сайфуллин бўлди. Сакеннинг бошчилигида 1926 йили ёзда тузилган Қозоғистон совет ёзувчилари союзида дастлабки кунларда бармоқ билан санарли аъзо бўлса, ҳозир уларнинг сони уч юз кишидан ошиб кетди, аксарияти меҳнаткаш халқ орасидан чиққан талантлар. Улар яратган асарларнинг юздан тўқсони совет замонасини, Ленин ғояларини куйлайди. Бу асарлар қозоқ ёзувчилари ва шоирлари яратган улкан Ленинномадир.

Қозоқ Ленинномасининг икки муҳим томони бор. У ҳам бўлса, биринчидан, бутун Иттифоқимиз бўйича поэзияда Ленин ҳаётлигида унинг буюк сиймосини куйловчи дастлабки шеърни Сакен Сайфуллин ёзди. Фахрланадиган иккинчи томонимиз — етмишга яқин муаллиф қатнашган «Ленин» номли бадиий асарлар тўплами 1927 йилда қозоқ тилида босилиб чиқди. Бу, мазкур буюк мавзудаги бутун Совет Иттифоқида биринчи тўплам эди.

Ёшим етмишдан ошганига қарамай, ўзимни ҳамон ўша оловли йиллардагидек ғайратли ҳис қиламан. Ҳозир Қозоғистон бадиий адабиёт нашриётида 16 томли танланган асарларим чоп этила бошлади. Лекин ёзганимдан ёзмаганим кўпроқ бўлиб туюлаверади. Сабаби, социалистик Ватанимиз шаҳдам одимлар билан кун сайин, соат сайин, олға коммунизм сари бораётгани, унинг ажойиб зафарлари, ватандошларимнинг қаҳрамонона ишлари менда ажойиб ҳис-туйғулар туғдиради.

Масалан, Қозоғистонни олиб кўрайлик. Унинг Франция территориясидан етти баравар катта тупроғининг усти ҳам, ости ҳам битмас-туганмас бойлик эканлиги фақат совет замонасида маълум бўлди. Ҳозир менинг Қозоғистоним мамлакатимиздаги энг йирик индустриал республикалардан бири, ғаллани энг кўп етиштирадиган ўлка.

Хўш, бунга қандай қилиб эришилди? Энг аввало, айтадиган сўзим: халқларимизнинг бир оила аъзоларидек яшаб, меҳнат қилаётганлигидан, уларнинг иноқлиги, дўстлигидан, ленинча миллий сиёсатнинг тантана қилганлигидан ана шундай порлоқ кунларга етиб келдик. Советлар диёрининг барча граждонлари — руслар, украинлар, ўзбеклар, қозоқлар ва бошқа миллат вакиллари қўлни қўлга бериб, ягона мақсад билан қудратли Коммунистик Ватанни барпо қилдик, доҳий Лениннинг буюк ўгитларини амалга оширдик.

Ватанимизда биринчи бўлиб фазога Лайка деган ит учирилган пайтда мен Цейлонда саёҳат қилиб юргандим. Бу хабардан таажжубланган цейлонликлардан бири «энди одамни ҳам учирарсизлар?» деб қолди. Мен шунда «албатта» деб юборганимни ўзим ҳам билмай қолган эканман.

Орадан кўп ўтгани йўқ. Кунни кеча десам лоф, аммо ҳақиқат, менинг қизилжарлик ҳамшаҳрим Владимир Шаталов фазони дунёда биринчи бўлиб забт этган совет граждани Юрий Гагарин издошларидан нечанчиси эканини ҳозир санаб саноғини топа олмайдиганлар ҳам йўқ эмас. Шундай бўлиши ҳам ана шу дўстлигимиз абадий оға-инилигимиз, Коммунистик партия, доҳий Ленин, улуғ Ватанга садоқат ва чексиз эътиқодимиз туфайлидир. Барчамизнинг мақсадимиз битта — Коммунизмни барпо этиш. Бугунги кунга эришган халқ Коммунизмга ҳам етиб боради, чунки унинг йўли равшан, уни сўнмас бир нур ёритиб турибди. Бу — қадрдон Ильичимиз ижоди бўлган бахт қуёшининг сўнмас нуридир.

РСФСР ЁЗУВЧИЛАРИ СЪЕЗДИ ЎЗ ИШИНИ ТАМОМЛАДИ

МОСКВА, 27 март. (ТАСС). Бугун эрталаб РСФСР ёзувчиларининг III съезди делегатлари ва меҳмонлар Союзлар Уйининг Коллонна залига навбатдаги мажлисга тўпландилар.

Саноқ комиссиясининг раиси **Николай Томан** республика Ёзувчилар союзи раҳбар органларига сайлов бўйича овоз бериш якунларини эълон қилди. Правлениега 158 киши ва ревизия комиссиясига 47 киши кўпчилик овоз билан сайланди.

Делегатлар саноқ комиссияси протоколини якдиллик билан тасдиқладилар.

Съезд қатнашчилари зўр кўтаринкилик билан, гулдурос қарсаклар остида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига хат қабул қилдилар.

Вадим Кожевников якунловчи нутқ сўзлади.

РСФСР ёзувчиларининг III съезди ўз ишини тамомлади.

ЎЗБЕКИСТОН ЮБИЛЕЙ ВАХТАСИДА

ИЗБОСКАН районидаги «Маданият» совхозида қўзилатиш кампанияси оммавий тус олди. Бош чўпон Ботирали Абсалиев совлиқлардан кўп қўзи олишда яхши кўрсаткичларга эришяпти. Унинг отарида дастлаб қўзилаган 58 совлиқдан 75 қўзи олинди. Суратда: Б. Абсалиев (чапда) ва совхознинг бош ветеринария врачи Камолиддин Иброҳимов янги туғилган қўзини тортиб кўришяпти.

Р. Ашуров фотоси. (ЎзТАГ).

ИЛҒОРЛАРГА ТЕНГЛАШИНГ

КИМ ҚАНЧА ҚЎЗИНИ НАСЛГА ҚОЛДИРДИ?

ЖУМАНАЗАР ҚУЛЛИЕВ — Косон районидаги «Муборак» давлат наслчилик заводининг ферма бошқарувчиси. Ҳар 100 совлиқдан 133 тадан қўзи олиб, 125 тасини наслга қолдирди.

●

АБДУҲОЛИҚ ҚОДИРОВ — Ғузор районидаги «Пачкамар» совхозининг ферма бошқарувчиси. Ҳар 100 совлиқдан 135 тадан қўзи олиб, 120 тасини наслга қолдирди.

●

ҲОМИД ЭРГАШЕВ — «Пачкамар» совхозининг бош чўпони, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони. Ҳар 100 совлиқдан 198 тадан қўзи олиб, 150 тасини наслга қолдирди.

●

ЭЛБОЙ СУЯРОВ — «Пачкамар» совхозининг бош чўпони. Ҳар 100 бош совлиқдан 160 тадан қўзи олиб, 120 тасини наслга қолдирди.

●

ҚЎЧЧИ ОМОНОВ — Косон районидаги «Муборак» давлат наслчилик заводининг бош чўпони. Ҳар 100 совлиқдан 200 тадан қўзи олиб, 150 тасини наслга қолдирди.

МЕБЕЛЧИЛАР ҒАЛАБАСИ

Доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг шонли 100 йиллиги шарафига авж олдирилган социалистик мусобақага қўшилиб, баракали меҳнат қилаётган Ўзбекистон ССР мебель ва ёғочсозлик саноати бошқармасига қарашли корхоналарнинг коллективлари юбилей йили биринчи квартал топшириғини муддатидан бир ҳафта бурун бажардилар. Улар маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилишда яхши кўрсаткичларни қўлга киритдилар.

Бошқарма корхоналари коллективлари март ойи охиригача планга қўшимча 670 минг сўмлик маҳсулот, шу жумладан 500 минг сўмлик мебель ишлаб чиқариш мажбуриятини олишди. Янгийўл, Олмалиқ мебель фабрикалари ва Тошкент «Шарқ» мебель фирмаси ишчилари айниқса, унумли ишламоқдалар.

Н. В. ПОДГОРНИЙНИНГ ЭРОНДА БЎЛИШИ

ТЕҲРОН, 26 март. (ТАСС). Бугун эрталаб СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, унга ҳамроҳлик қилаётган кишилар Теҳрон яқинидаги Рей шаҳрига келиб, Ризо Паҳлавий мақбарасига гулчамбар қўйдилар. Шаҳзода Ғулом Ризо Н. В. Подгорнийга ҳамроҳ бўлиб борди.

* * *

ТЕҲРОН, 26 март. (ТАСС махсус мухбири). 26 мартда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний билан Эрон шаҳоншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

Дўстона вазиятда икки томонлама Совет—Эрон муносабатлари масалалари юзасидан, шунингдек, ҳозирги халқаро аҳволнинг баъзи актуал проблемалари юзасидан фойдали равишда фикрлашиб олинди.

Томонлар СССР билан Эрон ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатларининг ҳозирги аҳволини юксак баҳоладилар ҳамда суверенитетни ўзаро ҳурматлаш, тенг ҳуқуқлилик асосида турли соҳалардаги бу муносабатларни бундан буён ҳам ривожлантиришга тайёр эканликларини таъкидладилар. Музокаралар бир қанча халқаро проблемалар хусусидаги фикр ва қарашлар ҳам бир хил эканлигини кўрсатди.

* * *

ТЕҲРОН, 27 март. (ТАСС махсус мухбирлари). СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ўз қароргоҳи Гулистон қасрида Эрон шоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий шарафига кеча кечқурун зиёфат берди.

Зиёфатда Эрон томонидан шаҳзодалар Ғулом Ризо ва Абдул Ризо Паҳлавий, бош министр А. А. Ҳувайдо, Мажлис Раиси А. Риёзий, Сарой министри А. Алам, Эроннинг СССРдаги элчиси А. Мирфендерески, сенат ва мажлис депутатлари, ҳукумат аъзолари, армиянинг олий қўмондон состави, пойтахт жамоатчилигининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

Совет томонидан зиёфатда Н. В. Подгорнийга ҳамроҳ бўлган кишилар, Совет Иттифоқининг Эрондаги элчиси В. Я. Ерофеев, элчихона ходимлари қатнашдилар.

Зиёфат вақтида Н. В. Подгорний билан Эрон шоҳи нутқ сўзладилар.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

САККИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВ ЎТКАЗУВЧИ МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ СОСТАВИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми «СССР Олий Советига сайлов тўғрисида Низом»нинг 36 ва 37-моддаларига биноан **қарор қилади:**

Саккизинчи чақириқ СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси жамоат ташкилотлари, жамиятлар ва меҳнаткашлар коллективларининг қуйидаги вакилларидан иборат қилиб тасдиқлансин:

Марказий сайлов комиссиясининг Раиси **Ермилов** Виктор Васильевич — Москвадаги А. И. Ефремов номидаги «Красний пролетарий» станоксозлик заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Марказий сайлов комиссияси раисининг ўринбосари **Прохоров** Василий Ильич — Бутуниттифоқ Касаба союзлари Марказий Советидан.

Марказий сайлов комиссиясининг секретари **Капитонов** Иван Васильевич — Маданият ходимлари касаба союзидан.

Марказий сайлов комиссиясининг аъзолари:

Айрапетян Розалия Александровна — Медицина ходимлари касаба союзининг Арманистон республика комитетидан.

Артоболевский Иван Иванович —СССР Фанлар Академияси олимлари ва илмий ходимларидан.

Бкешу Мария Лукьяновна — Молдавия Давлат опера ва балет театрининг ижодий ходимлари, ишчилари ва хизматчилари коллективидан.

Борзенков Евгений Димитриевич — Челябинск область, Магнитогорск металлургия комбинатининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Вайно Вальтер Иванович — Эстония матлубот жамиятлари республика союзи Правлениесидан.

Егудин Илья Абрамович —Колхозларнинг Иттифоқ кенгашидан.

Епишев Алексей Алексеевич — армия, авиация ва флотга кўмаклашувчи Бутуниттифоқ кўнгилли жамияти (ДОСААФ) Марказий Комитетидан.

Ибатуллин Каримулла Ҳакимович — Татаристон АССР, Қозондаги 2-қурилиш трести ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Калиев Ауталиф Елтренович — Қозоғистон ССР Шарқий Қозоғистон области, Ленин орденли В. И. Ленин номли Уст-Каменогорск қўрғошин-рух комбинати ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Конотоп Василий Иванович — Москва область Коммунистик ташкилотидан.

Қулиева Заҳро Тоир қизи — Н. Нариманов номли Озарбайжон Давлат медицина институти студентлари ва муаллимлари коллективидан.

Лутак Иван Кондратьевич — Украина Коммунистик ташкилотидан.

Маҳмудова Муҳаббат — Маориф, олий мактаб ва илмий муассасалар ходимлари касаба союзининг Тожикистон Республика комитетидан.

Норқулова Зулайҳо — Ўзбекистон ССР Самарқанд область Нарпай районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзоларидан.

Николаева-Терешкова Валентина Владимировна — Совет хотин-қизлари комитетидан.

Пилотович Станислав Антонович — Белоруссия Коммунистик ташкилотидан.

Пуго Борис Карлович — Латвия Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзидан.

Романов Григорий Васильевич— Ленинград Коммунистик ташкилотидан.

Солиева Батиш — Касаба союзлари Қирғизистон республика Советидан.

Саралидзе Зураб Георгиевич— Грузия ССР С. М. Киров номли Тбилиси станоксозлик заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Тихонов Николай Семёнович — СССР Ёзувчилар союзидан.

Тяжельников Евгений Михайлович — Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзидан.

Чарлиев Аннамуҳаммад —Туркманистон ССР «Небитдагнефть» конлари бошқармаси 1-конининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Шештакаускене Станислав Миколовна — Литва ССР А... районидаги «Гегуже...» колхози аъзола...

ССС...

мини...

Фотолавҳалар

Суратда Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикасининг 7-цех ишилари (юқоридан пастга) Н. Борисова, Ш. Асадуллаев, А. Дорошкова. Беш йиллик илғорлари меҳнат вахтасида туриб ишлаб, смена топшириқларини ошириб бажармоқдалар.

А. Тўраев фотолари.

ПАРТИЯ АХБОРОТИ

ҚИЗҒИН БОРМОҚДА

Узбекистон КП Марказий Комитетининг «Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига КПСС Марказий Комитети Тезисларини ўрганиш ва пропаганда қилиш тўғрисида»ги қарори бошланғич партия ташкилотлари зиммасига шу муҳим ҳужжатни кенг пропаганда қилишни авж олдириб юбориш вазифасини юклади. Ғузор районидаги Киров номли совхоз партия комитети муҳим тадбирлар белгилади. 5 агитпунктга уюшган 100 дан ортиқ агитатор ҳамда қарийб 50 кишидан иборат лектор, сиёсий ахборотчилар қизғин ишга киришиб кетишди.

Ҳар бир тарғиботчи Тезислар мазмунини тингловчилар онгига чуқур сингдириш учун бор маҳоратини ишга соляпти. Шунинг билан бирга меҳнаткашларни янги марраларни эгаллашга, юбилей йилини ҳар соҳада муваффақиятли якунлашга даъват этяпти. Бу соҳада Эламон Соҳибназаров, Ажаб Жўраев, Жума Боймуродов, Амир Топаров каби тарғиботчилар бошқаларга ибрат кўрсатишяпти.

ИДЕОЛОГИЯ ХОДИМЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

Қоракўл район партия комитети идеология ходимларининг кенгашини ўтказди. «В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига КПСС Марказий Комитети Тезислари ва район идеология ходимларининг вазифалари тўғрисида» райкомнинг биринчи секретари Д. Қурбонов, «Район халқ хўжалигининг кейинги тўрт йиллик якунлари ҳамда 1970 — юбилей йили вазифалари ҳақида» райижроком раиси С. Жўраев доклад қилди.

Кун тартибидаги масалалар юзасидан К. Маркс номли колхоз партия комитети секретари Р. Ражабов, «Октябрь» колхозидаги марксизм-ленинизм асослари мактаби пропагандисти И. Уринов, «Москва» колхози сиёсий ташкилотчиси Х. Хўжақулов, «Билим» жамияти район бўлими секретари И. Турсунов ва бошқа ўртоқлар музокараларда қатнашди.

КУННИНГ ТЕМАСИ

Колхозчиларнинг Бутуниттифоқ III съезди, колхознинг Намунавий Устави, КПСС Марказий Комитетининг доҳий В. И. Лениннинг 100 йиллик юбилейи муносабати билан эълон қилган Тезисларини кенг пропаганда этиш ва тушунтириш шу куннинг энг муҳим вазифаси бўлиб қолди. Яқинда Навоий районидаги 12 колхозда ва «Нарпай» совхозида сиёсий ахборотчилар, сиёсий ташкилотчилар, агитатор ва пропагандистларнинг бир кунлик семинарлари бўлиб ўтди. Унда бу муҳим ҳужжатларни меҳнаткашлар оммасига қандай тушунтириш ва пропаганда қилиш бўйича методик маслаҳатлар берилди.

Тажрибали сиёсий ахборотчи ва сиёсий ташкилотчилардан Г. Зауров, Ш. Бердиев, А. Муллаев ва М. Фармоновлар бу ишда ҳамкасбларига ибрат кўрсатиб ишлаётирлар.

ИБРАТ

Термиз районидаги «Коммунизм» колхози партия комитети меҳнаткашларни қизиқтирган масалаларни ҳисобга олиш ва улардан тушган таклифлар асосида навбатдаги вазифаларни аниқлаш мақсадида, хўжаликнинг ҳар бир участкасида саволлар қутиси ташкил қилган эди.

Яқинда ана шу қутилар йиғиштирилиб, 210 нафар кишидан турли мазмундаги хат-хабар тушганлиги аниқланди. Маълум бўлишича, колхоз фаолияти, айниқса унинг истиқболи меҳнаткашларнинг доимо диққат марказида экан. Кўпчилик хатларда колхоз фаолиятидаги айрим нуқсонлар қайд этилган. Бир қисм хатларда эса оила, ёшлар тарбияси, қишлоқ маданиятига доир фикрлар билдирилган. Шу кеча-кундузда колхоз партия комитети колхоз правлениеси билан ҳамкорликда бу хатларни чуқур ўрганиб, ҳар бир савол ва таклифга жавоб ҳозирламоқда. Бу ишда колхоз партия комитетига райком яқиндан ёрдам бермоқда.

Шунингдек, Ю. Аранов (Тошкент), А. Қодиров (Оққўрғон), М. Алиқулов (Жиззаҳ), У. Тўхтабоев (Сирдарё), Т. Қулматов, Н. Нишонбоев (Гулистон), А. Аҳмедов, Б. Даминов (Самарқанд), А. Раҳмонов (Хива), М. Саидов (Янгиариқ), А. Раҳимов (Наманган), С. Аҳмедов (Учқўрғон), Э. Каримов (Уйчи), А. Раҳматов (Поп), Т. Фозилов (Марғилон), А. Мамажонов (Бўз), М. Ниёзов (Киров), А. Бойназаров, Р. Каримов (Андижон), Н. Қамбаров (Қўқон), Т. Норов (Ленинск), П. Худойшукуров (Тўрткўл), К. Бекмуродов (Шаҳрисабз), Х. Пиримқулов (Термиз), Э. Даминов (Ғузор) ва бошқа бир қатор газетхонлар редакцияга юборган хат-хабарлари ва ахборотларда бошланғич партия ташкилотлари, ишлаб чиқариш илғорлари бўлган коммунистлар, сиёсий ахборотчилар, сиёсий ташкилотчилар ва пропагандистларнинг ибратли фаолиятлари ҳақида илиқ гаплар айтишган.

ТОШКЕНТДАГИ пластмасса буюмлари заводи химия, пахта тозалаш ва енгил саноат корхоналари қурилишида фойдаланиладиган электр тўсиқлари ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. А. Ибрянова янги маҳсулотни ишлаб чиқаришда намунали ишлаяпти.

И. Глауберзон фотоси.

* *

ХАЗИНА ИЗЛОВЧИЛАР

ПАРТИЯНИНГ ОДДИЙ СОЛДАТЛАРИ

◆ ◆ ◆

Олтинтопарлар посёлкасидан уч километрлар чамаси наридан, тепаликлар устидан пармаловчилар бригадасининг бошлиғи Эҳсон Турсунов юриб келмоқда. Баланд бўйли, қомати келишган йигит эгнида геологлар кийими, оёғида эса овчилар киядиган этик. Ўнғайсиз кийим уни ташвишга солмасди. Чунки бу ерда пармаловчилар учун анча оғир, чор атроф ёзда чанг, қишда муз, баҳорда лой бўлиб ётади.

Бу воҳанинг ҳар қарич ери, тепалиги, сўқмоқлари Эҳсон Турсуновга беш қўлдай таниш. Мана, масалан, ҳозир экскаваторлар ишлаётган ҳув ўша жойда олдинлари худди бурун шаклида тоғ бор эди. Геологлар унга «Тиллатоғ» деб ном берган эдилар. Ҳозир «Тиллатоғ»дан нишон ҳам қолмаган, уни аллақачон олтин қазувчилар олтин бойитиш фабрикасига ташиб улгурдилар.

Қудратли машиналарнинг гуруллаган овози Эҳсон Турсуновнинг кўз олдидан ҳеч кетмайди. Бундан етти йил муқаддам у Мурунтовга ишга келганди. Ўша пайтда фақат геофизикларгина «ҳукмронлик» қилишар эди. Энди эса улар ўз ишларини кончи — проходкачиларга топширишяпти.

Разведка қилинаётган қудуқлар яқинидаги карьерда кучли портлатишлар бўлиб турибди. Олтин рудаси қазиб олинмоқда. Булар Эҳсон қалбига чексиз қувонч бағишлайди. Чунки Эҳсон ўз ўртоқлари билан йиллаб бу ерларда олтин излаган, унинг қанчалигини аниқлаш учун қудуқлар қазиган. У уруш даврида нотинч портлатишларни ҳам кўрган. Шунда ҳеч ким жангчи Эҳсон Турсуновни хавфсиз зонага чекинишга огоҳлантирмаганди, чунки унда қаттиқ жанг бормоқда эди. Ҳамма бир ёқадан бош чиқариб, Ватан ҳимоясига отланган эди. Худди ўшанда Эҳсон Турсунов қийинчиликларни мардонавор енгишни ўрганди. Уруш ғалаба билан тугади. Ватанимизга кўплаб кўмир, темир, олтин, вольфрам, мис ва бошқа нодир металлар керак бўлиб қолди. Турсунов пармаловчи-хазинатопарлар қаторига қўшилди. У ана шу қидирувчилар билан ишлаб юрганида партия сафига ўтди.

Мурунтовнинг олтин аралаш тупроқлари устидан бугун шаҳдам қадамлар ташлаб, Эҳсон Турсунов пармалаш миноралари томон йўл олмоқда.

Эҳсон Турсунов ўз ишига юксак масъулият билан қарайди. Бу борада талайгина тажриба ҳам орттирди. Ўн олти йилдан бери ер қаърини пармалаб келмоқда. Бир неча йил у Узоқ Шимолда пармалаш ишлари олиб борди. Агар Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Самарқанд геология» трестига қарашли Қизилқум геология қидирув экспедицияси ҳисоботларини қараб чиқсангиз, албатта у бошлиқ пармаловчилар бригадаси аъзоларининг қилган меҳнати кўзга яққол ташланади. Маъданларни қазишда юқори кўрсаткичли маҳсулот олиниши ҳам бу бригада аъзоларининг меҳнат самарасидан далолат бериб турибди.

Эҳсон Турсунов толмас коммунистлардан. У чарчоқ нима эканлигини унутиб, кечани кундузга улаб, ҳаммавақт ишнинг пухта бўлишини таъминлайди. Ўзингизга маълум, яқинда Ватанимиз Мурунтов олтинини қабул қилиб ола бошлади, бунда пармаловчи шу коммунистнинг ҳам хизмати ва ҳиссаси бор.

Мурунтов олтин конининг топилишида ва уни очишдаги хизматлари учун унга партия ва ҳукуматимиз томонидан юксак мукофот — Ленин ордени берилди.

Дашт. Барханлар. Чанг, қум, иссиқликка инсон бардош бериб келмоқда. Эҳсон Турсуновнинг кўз олдидан ям-яшил водий боғлар ўтмоқда. У отасининг изидан борса бўлмасмиди? Унинг отаси боғбон эди-ку! Йўқ, у бу йўлдан бормади. У ўз ҳаётини кон қидириш ишига бағишлади.

У туғилиб ўсган Фориш районидаги Осмонсойда дадаси таниқли боғбон. У ўз-ўзича ёшлик даврини хотирасидан ўтказиб қўяди.

Наҳотки, Қизилқумда ҳам боғ яратиш мумкин эмас экан деган хаёлларга боради. Сув бўлса бор, дарахт экиш, боғ яратиш халқимизнинг азалий одати. Шунинг учун Эҳсон Турсунов Мурунтовда ҳам боғ яратишга киришди. Ҳозир унинг уйи олдида ёш мевали ниҳоллар, ток ва ҳар хил дарахтлар вояга етмоқда. Мурунтовда уни танимаган одам бўлса керак. Унга турли касбдаги кишилар ҳар хил масалалар билан тез-тез мурожаат қилиб туришади. Чунки, Эҳсон Турсунов партия бюроси аъзоси, геология-қидирув экспедицияси маҳаллий комитетининг аъзоси.

У бир минорадан иккинчисига қараб бормоқда. Ҳамкасбларининг ишидан хабар олгани кетяпти. Касбдошлари ҳам ундан қолишмайди, ўз ишининг устаси. Улар ер қаъридаги бойликларни яхши билишади. Гўё момо-Ер ўз тилсимини, қаерда бойликлари яшириниб ётганини уларга айтиб бериб турадигандай.

К. МУСАМУРОДОВ.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ЧИННИДАН НАСОС

Славенск керамика комбинатида чиннидан дастлабки плунжерли насос ишлаб чиқарила бошланди. Насоснинг кислоталарга тегиши мумкин бўлган барча деталлари ўта пишиқ чиннидан ясалган. Янги насос химия, нефтни қайта ишлаш каби саноат тармоқларида кенг қўлланилади.

БЕТОН СОВУҚДА ҲАМ ҚОТАВЕРАДИ

Қаттиқ совуқ пайтларида бетоннинг қотиши қийинлашганлиги сабабли қурилиш ишлари орқага суриларди. Мутахассис-инженерларимиз бетонга кальций нитрати ва карбон кислотасининг бирорта ҳосиласи (масалан, мочевина) қўшилса, унинг жуда совуқ пайтларда ҳам қотаверишини аниқладилар.

БИЛЛУРНИНГ ЯНГИ ХИЛИ

Кутаиси шаҳридаги ойна заводида биллурнинг янги хили яратилди. Биллур олиш технологиясида ишлатилувчи қўрғошин ўрнига арзон кальций оксиди ишлатилиши мумкинлиги аниқланди. Янги биллурдан ясалган турли асбоблар ўзининг нафислиги, товланиши ва пишиқлиги билан ажралади.

Қ. АҲМЕРОВ,
химия фанлари кандидати.

ИЛҒОР ҚУРИЛИШ ТРЕСТЛАРИ ТАЖРИБАСИДАН

ЯНГИЛИК ВА ТАШАББУС

Трестимиз ўтган йилни дуруст якунлади. План муддатидан салкам бир ой олдин бажарилди. Декабрь ойининг тўртинчи кунидан юбилей йили ҳисобига ишлай бошладик. Қўшимча бажарилган иш ҳажми 2 миллион 237 минг сўмга баравар бўлди. Ҳар бир ишчи ҳисобига белгиланган иш топшириғи 104 процент адо этилди. Айниқса қурилиш-монтаж ишлари таннархини арзонлаштириш планининг муваффақиятли ўринланганидан қониқиш ҳосил қилдик. Таннарх белгиланганидек 19,36 процент эмас, 20,01 процент камайди. Пулга чаққанда 4 миллион 889 минг сўм иқтисод қилинди.

Ўтган йил якуни илғор тажрибаларни оммалаштириш, иш сифатини назорат қилиш, ишлаб чиқаришда мавжуд механизмлардан унумли фойдаланиш, ишни тўғри ташкил этиш муваффақият омили эканини кўрсатди. Иш бошқаришда маҳаллий шароит, вазифанинг мураккаблиги ва ҳажми ҳар бир участка бошлиғидан мунтазам изланишни талаб этади.

Коллективимиз республикадаги энг муҳим объектларни қуришда қатнашади. Самарқанд лифт заводи, Янгийўлдаги гидролиз корхонаси, пахта тозалаш саноати объектлари ана шулар жумласидандир. Республика ва Бутуниттифоқ аҳамиятига эга бўлган объектлар вақтида ишга тушиши керак. Трестда ана шу масалани маслаҳатлашиб кўрдик. Коллективнинг розилиги билан катта ҳажмда қурилиш ишлари бажарилаётган объектларга трест ва бошқарма инженер-техник ходимларидан бир кишини бириктириб қўядиган бўлдик. Улар тез-тез ўша жойларда бўлиб туришади. Муҳим масалаларни ўрнида оперативлик билан бажариш имкони туғилди. Бинокорларнинг баъзан қимматли вақтларини бекорга ўтказиш ҳолларига барҳам берилди.

Иш сифатини назорат қилишни амалга оширганимиз ҳам катта фойда бермоқда. Ҳозир йирик қурилишларда жамоатчилик асосида назорат комиссияси ва постлари ишлаб турибди. Кундалик иш уларнинг кўз ўнгида. Йўл қўйилган хато шу ондаёқ кўрсатилади. Камчиликлар иш давомида бартараф қилинмоқда. Комиссия аъзолари тез-тез участка, бошқарма ва трестда ҳисобот бериб турадилар.

Меҳнат унумдорлигининг энг таъсирчан воситаси — янги техникадан унумли фойдаланиш, уни маҳаллий шароитга мослаштириш, ишлаб чиқаришга илғор технологияни жорий этишдир. Труба узелларини тайёрлаш, металл конструкциялари, ностандарт ускуналарни пайвандлаш механизациялашган автоматлар ва ярим автоматлар зиммасига юкланган. Шу кунларда хомаки ҳисобимизча пайвандлаш ишларини механизациялаштириш планидагига нисбатан бир процент ортиқ бўляпти. Бошқарма устахоналарида ва трестнинг Олмалиқдаги саноат базасида труба узеллари, технологик металл конструкциялар, ностандарт ускуналарни индустриал метод билан тайёрлашни кўпайтиряпмиз. Монтаж ишларини вақтида бажариш имкони кенгайди.

Қозонларни монтаж қилиш анча оғир иш ҳисобланади. Уни қўл кучи билан бажариш қийин. Энди бу иш ҳам тўла механизациялаштирилди десак бўлади. Рационализаторлар ва ихтирочиларимизнинг изланиши, ҳаракати катта самара берди. Ишчилар механизациялашган машина ва механизмлардан кенг фойдаланмоқдалар. Ҳар бир ишчининг қўлидаги машина ва механизм қуввати ўтган йил бошидагидан 0,2 киловатт кўпайди.

Илғор иш методларини оммалаштиришга алоҳида эътибор берамиз. Трестда пешқадам бошқарма ва бригадалар кўп. Уларда туғилган янгиликни тезда таҳлил қилиш йўлга қўйилган. Шу жиҳатдан Олмалиқдаги саноат техникаси монтажи бошқармаси, А. Бобров, Ю. Мажирин, Ф. Ясинский ва Н. Овсянниковлар бош бўлган Коммунистик меҳнат бригадаларининг иши диққатга сазовор. Бу бригада коллективларида меҳнат унумдорлиги доимо юқори бўлади. Улар бажарган иш кўпинча аъло сифатга қабул қилинади. Ана шу коллективларнинг ташаббуси билан трестда барча ишларни юқори сифатли адо этиш ташаббуси бошланди. Ҳозир ташаббус самарасини кўрсатмоқда. Трестимиз қатнашаётган ўнлаб қурилиш объектларининг биз қурган қисми фақат аъло ва яхши сифатга қабул қилинди. Меҳнат унумдорлиги ортмоқда. Коммунистик меҳнат бригадаларининг юбилей йилида ҳар бир киши ҳисобига меҳнат унумдорлигини планидагига нисбатан кўпайтириш юзасидан бошлаган ташаббуси ҳозир бошқарма ва бригадаларда қўллаб-қувватланмоқда.

Яна бир масала хусусида тўхтаб ўтиш керак. Бу, ишни планлаштириш масаласи. Кейинги вақтда йирик саноат корхоналарини қуришда тармоқ графиги жуда қўл келяпти. Ўтган йили Олмалиқ химия заводи ва Чирчиқдаги электр химия комбинати объектларини қуришда биз ундан фойдаланган эдик. У меҳнат унумдорлигини ошириш, иш суръатини анча юқори кўтаришга ёрдам беради.

Барча қурилиш ташкилотлари сингари юбилей йилида бизнинг олдимизда ҳам катта вазифалар турибди. Ўтган йили сўнгги кварталда эришган иш кўрсаткичларимиз учун СССР Министрлар Совети ва Бутуниттифоқ касаба Союзлари Марказий Советининг Кўчма қизил байроғини олган эдик. Ана шу мукофотни бундан кейинги қиладиган ишларимизнинг муваффақиятли бўлишига билдирилган юксак ишонч деб қабул қилдик. Январь ва февраль ойлари плани 105 процент бажарилди. Март ойидаги иш натижалари ҳам чакки эмас. Кечагина КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Хатини муҳокама қилдик. Бир қатор тадбирлар белгилаб чиқдик. Тўрт ойлик планни 20 апрелгача, беш йиллик планни 7 ноябргача бажаришга, ўн минглаб сўмлик қурилиш материаллари тежаб қолишга сўз берганмиз. Ҳозир ҳамма бошқарма ва участкаларда иш вақтидан унумли фойдаланиш, ёрдамчи конструкция ва буюмлар тайёрлашда чиқиндилардан фойдаланиш, материалларни тежаб-тергаб сарфлаш учун ҳаракат қилинмоқда. Айрим объектларда хўжалик ҳисоби жорий этилди.

С. ЙЎЛДОШЕВ,
Республика монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигига қарашли 93-ихтисослашган трест бошқарувчисининг ўринбосари.

А. ШЕВЦОВ,
трестнинг бош технологи.

ҚУРОЛДОШИМНИ ҚИДИРАМАН

Журналист ён дафтаридан

Улуғ Ватан урушида Белгород шаҳрини душмандан озод қилишда қатнашган жангчилар немис фашистлари бу ерни мустаҳкам қалъага айлантирганини яхши биладилар. Чорак аср ўтиб шу шаҳарни кўргани келдим.

«Белгородская правда» газета редакциясида ахборот бўлимининг мудири Григорий Яковлевич Мень билан танишдик. У Белгородда яшаётган ўзбек, қозоқ оилалари ҳақида сўзлаб берди.

— Биз белгородликлар билан жуда иноқлашиб кетдик. Белгородни ўзимиз озод қилдик, шунинг учун она шаҳримиздек яшаяпмиз дейди, — улар.

— Ўзбекистонлик Маткарим Юнусовни танийсизми? — дафъатан савол берди менга Григорий Яковлевич. — Менимча, бу навқирон йигит — Маткарим Юнусов Фарғона водийсидан бўлса керак, чунки дам олаётганимизда Фарғонани кўп мақтарди. —Уруш тамом бўлса, сизларни Фарғонага олиб кетаман, — дер эди. Григорий Яковлевич Мень ўзбек йигити снаряд ташувчи Юнусов ҳақида ҳикоя қилиб берди.

Орёл — Курск операциясининг биринчи кунлариданоқ Томеровка ва Борисовка қишлоғи учун жанг олиб бордик. Бизнинг 556-тўпчилар гаубица полкининг 47-гаубица бригадасида ўзбек йигитлари кўп эди. Снаряд ташувчи Маткарим Юнусовга ҳаммамиз қойил қолар эдик. Бу қорачадан келган 20 ёшли йигитни «сеҳрли одам» дердик. Нега десангиз ундан ҳеч ўқ ўтмасди. Неча марта бомба остида қолиб, устига снаряд ёғибдики, қаёқдандир «мен бу ердаман» деб чиқиб келаверарди.

Агар янглишмасам, у бизнинг батареямизга 1943 йилнинг баҳор ойларида келган эди.

— Милтиқ отишни биласанми?

— Биламан.

— Шофёрликничи?

— Велосипед ҳам ҳайдамаганман.

— Комсомолмисан...

— Ҳа.

Мана шу савол-жавоблардан сўнг Маткарим билан дўстлашиб кетдик. У батареямизга снаряд ташийдиган бўлди. Мен батарея офицери эдим. Унга рус тилида ашула ўргата бошладим. У айтган ашулаларни завқланиб эшитар эдик.

Айниқса қийин сўзларни талаффуз қилганда уйимиздаги гўдак болаларимиз эсимизга тушиб, гўё у ҳаммамизнинг фарзандимиздек туюларди. Бир куни «Землянка» ашуласини айтаётганида, полк командири келиб қолди. Ҳаммамиз ўрнимиздан туриб, унга салом бермоқчи эдик:

— Ашула бўляпти, ўтираверинг — деди. Афтидан, командирга ҳам унинг ўзбек, рус куйларини омухта қилиб ашула айтиши жуда ёққан бўлса керак. Ашула тамом бўлгунча командир биз билан бирга бўлди-да, Маткаримнинг исмини сўради.

— Ош қилишни биласанми, — сўради командир. Маткарим:

— Қозон, гуруч бўлса бас, ош пишираверамиз, — деди. Командиримиз масаллиқ тайёрлашга буйруқ қилди. Батарея бир-икки кун дам олишга чиққан пайтларда Маткарим тайёрлаган ўзбек паловини ҳузур қилиб ердик.

Маткарим шу қадар эпчил, чаққон эдики, биз бирор марта ҳам снарядга муҳтож бўлганимизни эслолмаймиз. У ҳар қандай оғир шароитда ҳам батареяни снарядлар билан тўла таъминлар эди.

Немислар Борисовка қишлоғи учун бўлган жангга жуда кўп танкларини юбора бошлади. Танкка қарши ўт очиш учун олдинги линиялардан жой олдик. Бундай, танклар билан юзма-юз туриб жанг қилаётганда снаряд етказиб бериш жуда мушкул бўлади, бунинг устига яланг дала, немислар тепаликда, бизлар пастликда эдик.

— Дўстлар асло ваҳима қилманглар, — деди Маткарим, — снаряд етказиб бериш мендан, танкларни ёндириш сизлардан, — деди-да ҳаммамизнинг руҳимизни кўтариб, ўзи снаряд олиб келгани тележкага миниб жўнади. 20 дан ортиқ танк шовқин-сурон билан бизга қараб келаверди. Ўқчи аскарларимиз танкка қарши отувчи қуроллардан ўт очишиб, гранаталарни тайёрлашди. Биз танкларнинг яқинлашишини кутиб турдик.

Немис танклари яқин масофага келиб қолди, ўт очишга буйруқ бўлмагани учун ваҳима боса бошлади.

— Буёғи қандай бўларкин, деб турганимизда бирдан Маткаримнинг овози эшитилди:

Телефон сими узилиб ётибди, ўт очаверинглар! Аҳвол аён бўлгач, танкларга қарши 700-800 метр масофадан ўт оча бошладик. Учта танк ёнди. Тепадан яна танклар ўрмалаб туша бошлади, улар бизларни мўлжалга олишди, танклардан отилган снарядлар атрофимизга туша бошлади. Бир тўп ишдан чиқди. 5-6 киши яраланди. Шиддатли жанг 2 соатдан ортиқ давом этди. Маткарим қора терга тушиб, бир метрлик, қовунга ўхшаган снарядларни етказиб бериб турди.

— Мана шу ўқ ўтмас йигитимиз омон бўлсин-да. Биз жанг қилаётганимиз йўқ, ҳамма ишни Маткарим бажаряпти, — ҳаммамиз бир оғиздан шундай деб унинг қаҳрамонлигига тан берардик.

Наводчик ярадор бўлдими, яна бир тўп ишламай қолди. Маткарим югуриб тўпнинг олдига борди. Тўпга осилиб қолган наводчикни ерга ётқизиб, унинг ўрнига ўтирди-да, ўт очди. Шу вақт танкларимиз ёрдамга келиб, жонимизга оро кирди.

Шиддатли ва узоқ муддатли жангда снаряд билан таъминлагани учун Маткарим Юнусов «Жасурлиги учун» медали билан мукофотланди. У яна бир қаттиқ жангда «Жанговар хизмати учун» медалини олди.

Тўпчилар, миномётчилар орасида бир гап бор. — Шиддатли жанг вақтида кимга оғир, снаряд ташийдиганларга, — дейишади улар. Маткарим Юнусов бизнинг батареямизда мана шу энг оғир вазифани бажариб батареянинг ғалабасини таъминлаган.

Курск жангларидан кейин яна бир-икки йил, минг бир ўлимдан омон қолиб, неча юз қишлоқ ва шаҳарларни душмандан озод қилиб, фашистлар уясига етиб бордик.

1945 йилнинг 3 март куни жуда қаттиқ жанг бошланиб кетди. Батареядаги тўпчилардан кўпчилиги ярадор бўлди. Менга ҳам снаряд парчаси тегиб ярадор бўлдим. Урнимдан туролмадим. Қаерим ярадор бўлганини ҳам аниқ билмас эдим. «Георгий Яковлевич» деган овоз эшитилди. Кўзимни очдим. Қарасам, қаршимда қуролдош дўстим Маткарим Юнусов турарди. Ўқ ёмғирдек ёғяпти. Маткарим мени елкасига олиб, эмаклаб бир чуқурликка олиб келди. Ярамни боғлади, сув берди. Ўзи эса яна снаряд ортган тележкасини миниб, батарея томон йўл олди.

Маткарим Юнусов фарғоналикми, хоразмликми аниқ билолмайман. Лекин ўзбекистонданлиги аниқ. Бу жасур йигит, бир ўзи ўн одам учун жанг қилган десам хато қилмайман. Унинг номи шунинг учун ҳам ёдимда қолди. Оилада ҳам йиғинда, иш столимда ҳам менинг ҳаётимни сақлаб қолган ўзбек йигити ҳақида ўйлайман. «Қаердасиз Маткарим Юнусов, бормисиз», — деб қўяман ўз-ўзимга. Қани дийдор кўришиш насиб бўлса... Уйимнинг тўри Маткаримники бўлар эди.

Маткарим Юнусов, қаҳрамонлар ўлмайди, сизнинг соғ-саломатлигингизга аминман. Душмандан озод қилган Белгород шаҳрига келинг. Мен шу ерда яшаяпман! Сизни бир мен эмас, барча ҳамшаҳарларим кутяпти.

* * *

Белгород шаҳрини томоша қилдим. Узоқ муддатли жанглардан сўнг вайрона ва култепа бўлган шаҳар ўз қаддини тиклабди. Шаҳар ўртасида жонажон Ватанимизнинг озодлиги йўлида ҳалок бўлган жангчиларнинг дўстлик қабристонида Умарбеков, Сотимов деган бир қанча ўзбек йигитларининг исм-фамилияларини ўқидим. Қабрларига гулчамбарлар қўйдик. Ленин орденли Белгород шаҳри Россиянинг энг гўзал шаҳарларидан бири бўлиб қолибди. Урушдан фақат эсдаликлар қолган, холос. Шаҳар гўзал, ҳаёт қайнайди.

Р. ИСҲОҚОВ.

РЕПОРТАЖ

ЯЙЛОВ БАҲОДИРЛАРИ

Яйлов тўла пода. Қўйлар ўтдан бошини кўтармайди, қўзичоқлар совлиқларни эмади-да, ўзини кўк майсалар бағрига уради. Бири-биридан семиз, бири-биридан чиройли. Кўк, қора, сур рангли терилари қуёш нурида жилоланиб, кўзни қамаштиради.

— Антиқа терилар олинса керак бу қўзилардан, — сўрадик совхоз директори Ҳосилбек ака Эсонқуловдан яйлов кезиб борарканмиз.

— Бирортасини ҳам терига сўймаймиз, — эътироз билдирди у, — ҳаммасини наслга қолдирамиз. Тери тайёрлаш бўйича беш йиллик планни деярли бажариб бўлганмиз. Унча-мунча ками бўлса, айрим нуқсонли, учтўртта туғилган қўзилардан айримларини танлаб олиб сўямизда, планни ўринлаймиз. Асосий қўзиларни наслга қолдирамиз. Бунинг боиси бор. Бу йил наслга ўтган йилдагига нисбатан икки ҳисса кўп қўзи қолдиришга қарор қилганмиз. Ундан ташқари, бўлтур қишда анча-мунча қўй-қўзи нобуд бўлган. Ўшанинг ўрнини тўлдириб олишимиз шарт. Шуларни ҳисобга олиб, совхоз бўйича ҳар 100 бош совлиқ ҳисобига 115 тадан қўзини наслга қолдиришни кўзда тутяпмиз.

— Совхоз бўйича қанчадан эгиз қўзи олиняпти?

— Шу кунгача ҳар 100 бош совлиқ ҳисобига 140 тадан қўзи олдик. Лекин қўзилатиш энди авжига чиқяпти. Наслдор совлиқларимиз қўзилаганича йўқ.

Искандар ака Ёқубов бошқарувчилик қилаётган фермадамиз. Шу кунгача 100 совлиқдан 155 тадан соғлом қўзи олинибди. 130 тадан қўзи наслга қолдирилибди. Азиз Сафаров бошлиқ бўлимда ҳам 142 тадан қўзи олиниб, кўпи наслга сақлаб қолинибди. Ўролбой Илишев эса боқимидаги 600 бошдан зиёд совлиқнинг ҳар 100 бошидан 200 бошдан қўзи олиб рекорд қўйди. Совхознинг қайси фермаси, отарида бўлмайлик, ҳамма жойда ижодий меҳнат мавжланаётганини кўрдик. Чўпон-чўлиқлар, зоотехниклар, ветеринария врачлари, қўзиларнинг қулоғига эн солувчилар, отарларга ёрдамга келган коммунист, комсомол активлар — ҳамма бир мақсад билан — қўзилатиш кампаниясини уюшқоқлик билан ўтказиш, қоракўл тери тайёрлаш, наслга қўзи қолдириш топшириғини ошириб бажариш иштиёқи билан яшаб, меҳнат қиляпти.

Бош чўпон М. Раҳимов билан суҳбатлашдик. Гап қўйлар сонини кўпайтириш ҳақида борди.

— Шу кунларда олинаётган қўзиларни иложи борича наслга сақлаб қолиш керак, — деди у кўп йиллик тажрибага асосланиб, — бундай дейишимнинг боиси бор. Ҳозир ҳаво совуқ ҳам эмас, иссиқ ҳам эмас, янги туғилган қўзиларнинг мижозига айнан мос келади. Совлиқлар ҳар қандай об-ҳавога бардош бера олади. Лекин қўзилар ҳали ёш. Шу сабабли илиқ ҳавода ўзини тутиб олса, кўк ўтга тўйса, ҳаво исиб кетган кезда ҳам қийналмайди. Бу, чиқим бўлмайди, деган сўз. Мен бу йил ҳар 100 бош совлиқдан 170 бошдан қўзи олишга сўз берганман. Йил бошида ҳар 100 бош совлиқ ҳисобига 110 бош қўзини наслга қолдиришга аҳд қилган эдим. Эгиз қўзини кўзда тутилгандан анча кўп оляпман. Шу сабабли наслга қўзи қолдиришни кўпайтириш ҳақида янги мажбурият олдим. Ҳар 100 бош совлиқ ҳисобига 130 бош қўзи қолдираман. Аммо отарим бўйича қоракўл тери тайёрлаш планини ошириб адо этаман. Бунинг учун ҳамма шарт-шароит ва имконият бор.

Яйлов кезиб борарканмиз, директор бутун куч-ғайрати, бой тажрибасини қўйчиликни ривожлантириш, қоракўл тери, гўшт, жун етиштиришни кўпайтиришга сарф этаётган чўпонларнинг номини фахр билан тилга олди, уларнинг қаҳрамонона меҳнатлари ҳақида қувонч билан гапирди. Мана улар: Ҳ. Ҳисоров, М. Қайгермазов, Х. Бозорбоев, Х. Нодирбоев, С. Жўраев, В. Тошмуродов, У. Елешов, А. Қўнишов ва бошқалар.

— Номи тилга олинган чўпонларимиз, — деди директор, — беш-олти йилдан буён эгиз қўзи олиш топшириқларини сурункасига ошириб бажаряпти. Уларнинг бу йилги иши айниқса самарали бўляпти. Боқимидаги совлиқлардан 165-170 тадан қўзи оляпти.

— Эгиз қўзиларни парваришлаш қандай ташкил қилинган?

— Совлиқлар қишловдан тўқ ва семиз чиқди. Бунинг устига ҳаво яхши келиб, тездаёқ кўк ўтга тўйди. Шу сабабли совлиқлар серсут бўлди, икки-учта қўзини сутга бемалол тўйдиряпти. Айрим камсут совлиқларни ажратиб олиб, қўшимча ем-хашак беряпмиз, кеча-кундуз парвариш қиляпмиз. Натижада Н. Салимов, Б. Сатинбоев, С. Салимов, М. Жўраев, Р. Рўзиқуловлар отарида бирор бош ҳам қўзи чиқимга чиқмади, наслга қолдирилганлари яхши ўсяпти.

Совхозда наслга қўзи қолдириш планини бажариш бошқа тармоқларни ҳам комплекс тараққий эттириш билан боғланган ҳолда олиб борилаётир. Хўжалик юбилей йилида давлатга 526 тонна гўшт, 112 тонна сут, 25 минг дона қоракўл тери, 152 тонна жун ва бошқа хил чорвачилик маҳсулотлари етказиб бериши керак.

— Юбилей йили планларини сон ва сифат кўрсаткичлари бўйича тўла ва ошириб бажарамиз, — деди Ҳ. Эсонқулов, — бунинг учун бутун резервларни ишга солаётирмиз. Отарларда брак қилинган—қари, насл бермайдиган, чимхўр ёки бошқа нуқсонли қўйлар ажратиб олиниб, бўрдоқига боқиляпти.

Кун бўйи яйловма-яйлов юриб, кўп чўпонлар билан суҳбатлашдик, уларнинг ҳисоб-китобини кўздан кечирдик, режалари билан танишдик. Совхозда наслга қўзи қолдириш бултургидан икки баравар кўпайтирилади, кўпчилик чўпонлар умумий қўзиларнинг 10-20 процентини терига сўйиб, қолган 80-90 процентини асрашга қолдиради.

— Наслга қўзи қолдириш планини ошириб бажарган чўпонлар қандай манфаат кўради?

— Биз илгари чўпонларни кўп эгиз қўзи олгани учун рағбатлантирар эдик, — деди директор,— энди наслга кўп қўзи қолдиргани, уни тўла сақлаб қолгани учун мукофотлаймиз.

Фориш районидаги Киров номли совхознинг азамат чорвадорлари юбилей йилини ҳар қачонгидан улканроқ меҳнат зафарлари билан якунлаш учун социалистик мусобақани тобора кучайтирмоқдалар.

М. НАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

◆ ◆

Сиз кўриб турган бу азамат чўпонлар қўйларни қишдан тўқ ва семиз олиб чиқиб, ўзларига қарашли отарларда совлиқларнинг ёппасига қўзилашига эришмоқдалар. Уларнинг ишидан бутун совхоз коллективи мамнун. Чунки, бу моҳир чўпонлар наслга қўзи қолдириш планини салкам бир ярим баравар қилиб адо этишди. Суратларда (юқоридан): Ҳасанбой Исоров, Сафар Салимов, Асилбой Қўнишов ва Искандар оға Ёқубов ўртоқлар.

ФАН ВА ҲАЁТ

ТОҒ ҚАТЛАМЛАРИ СИРИ

Мамлакатнинг бир-бирларидан жуда-жуда олисдаги Урал, Тянь-Шань, Донбасс районлари ўртасида бирон муштараклик борми, деб сўралса, «йўқ» дейишга шошилманг.

Сўнгги йилларда мана шу масала мутахассисларнинг эътиборини ўзига кўпроқ жалб қилмоқда.

Урал тизма тоғларининг Тянь-Шань билан «зимдан» пайваста эканлиги тўғрисида айтилган дастлабки фикрлар ва дастлабки геологик тадқиқотлар ўтган асрнинг охири билан шу асрнинг бошларига тўғри келади. Кейинчалик ана шу тоғ системалари билан Донбасс ҳам боғланган деган фикр пайдо бўлди. Аммо, Октябрь революциясидан кейингина бу улкан территорияни планли равишда ўрганиш мумкин бўлди. Урал, Тянь-Шань ва Донбасснинг алоқадорлиги тўғрисида айтилган гипотеза ер бағрининг разведкачилари синчиклаб тўплаган амалий материал билан секин-аста «бойиб борди».

Олтмишинчи йилларда ана шу тоғ системаларининг алоқадорлиги тўғрисидаги масала муҳим амалий аҳамиятга молик катта илмий проблемага айланди. Ўзбекистон геологларининг катта отряди мана шу масалани ҳал қилиш билан шуғулланмоқда. Фақат республика Фанлар академиясининг олимларигина эмас, шу билан бирга, Ўзбекистон ССР Геология министрлигининг кўпгина ташкилотлари ва экспедициялари ҳам тадқиқий ишлар олиб боришмоқда. Кўпгина фойдали қазилмаларни топиш имконияти мана шу проблеманинг ҳал этилишига боғлиқ.

Ҳозир Ўзбекистон геологлари ўз территорияларида Урал типидаги конларни зўр бериб излашмоқда, ураллиқлар эса, ўзларида Тянь-Шань типидаги табиий хазиналарни излай бошлашди. Кенг кўламдаги бу изланишларнинг дастлабки натижалари умидли кўринади. Ўзбекистон территориясида Урал типида ўзида мис, платина группасидаги металларни тутувчи минераллар топилди. Қизилқум чўлида катта олтин конларининг очилиши ягона Урал-Тянь-Шань бурма системаси борлиги тўғрисидаги гапнинг тўғри эканлигининг ғоят ёрқин далилидир. Бунинг натижасида геологлар Уралдан то Тянь-Шангача чўзилган минг километрлик серолтин пояс бор деб тахмин қилишмоқда. Мутахассислар у билан ёнма-ён темир, руда, вольфрам ва бошқа фойдали қазилмаларнинг катта-катта пояслари ҳам бўлиши керак деб кутишмоқда.

Улкан тоғ системалари сирининг очилиши изланишларни кенг кўламда прогноз қилишга, маблағ ва вақтни оз сарфлаган ҳолда, табиатнинг бой хазиналарини очишга имкон беради.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси геология ва геофизика институтининг олимлари ер бағрининг ана шу сирларини очишга катта ҳисса қўшмоқдалар. Шу институт ходимларидан бир группаси коллектив бўлиб ёзган «Донбасс, Урал ва Тянь-Шань структураларининг улашиши» сарлавҳали илмий асар «Фан» нашриётида босилиб чиқди.

А. ЕРШОВ.
(ЎзТАГ).

САТИРА ВА ЮМОР

Расул ҲАМЗАТОВ.

ТЕЗ-ТЕЗ ЖАНР АЛМАШТИРАДИГАН БИР АДАБИЁТЧИГА

Қунимсизлик бобида худди
Қўшним билан бир экан феълинг.
Бефарзандлик сабаб қилиб у,
Янги хотин олар ҳар йили.
Кўп жанрни кўрдингки, ҳарчанд,
Энди ошнам, шундай маслаҳат:
Кўрмаскансан ҳамонки фарзанд —
Ўзингни бир докторга қарат.

* * *

Мадҳ этарди шоир хотинин:
«Сен юлдузим, сен — нурли офтоб.
Ёнимда бўл — хоҳ кундуз, хоҳ тун,
Йироқ кетсанг бўламан бетоб»,
Шу пайт бирдан «офтобу моҳтоб»
«Ғийқ» эткизиб очаркан эшик,
«Хўш! — деб шоир бақирар хуноб,
Халал берма, ошхонага чиқ!»

Мухтор Худойқулов таржимаси.

„ОЗГИНА ЯНГЛИШИБМАН...“

Иғвогару туҳматчилар ҳақида жуда кўп ёзишган, шу хусусда фельетон ёзиб қобилиятини синаб кўрмаган фельетончи кам қолган бўлса керак. Уларнинг қайси «географик кенгликда» ҳаракат қилишига қараб «райиғвогар», «облтуҳматчи» деб турларга ҳам ажратиб чиқишган. Биз қаламга олмоқчи бўлган туҳматчи эса на унисига ўхшайди, на бунисига. Шунинг учун ҳам оддийгина қилиб «гулистонлик туҳматчи» деб атаб қўяқолдик. Исми — Соқи, фамилияси — Жуманов, турар жойи Оққўрғон районидаги «Гулистон» колхози. Нима бўлди-ю, Жуманов Аҳадқул Бўронов билан ғижиллашиб, ораларида гап қочиб қолди.

— Ҳў, сен ҳали..., — деб ўдағайлади Соқи.

— Нима дейсан? — сўради Аҳадқул

— Кўзингни мошдек очиб қўяман.

— Очсанг очавер.

— Тухумингни қуритиб юбораман.

— Қўлингдан келса ундан баттарини қил.

Ўша куниёқ С. Жуманов ёнига Ф. Бўрибоев, К. Абдураимов, Б. Абдиев сингари гапидан латтанинг ҳиди келадиган беқарор кишиларни тўплаб бир неча бобдан иборат «Туҳматнома» китобини ёзишга киришди. А. Бўронов 1964—1965 йилларда колхозда ферма мудири бўлиб ишлаган эди.

— Ўша йиллари ферманинг ишлари чатоқ эди-а? — сўради Соқи.

— Бўлса бордир, — дейишди беқарорлар.

— Молнинг каттасини сотиб, ўрнига кичигини олган бўлса ҳам керак-а?

— Бўлмасамчи!

— Кунжаранинг ҳаммаси молларга берилмагандир?

— Тўғри, ҳаммаси берилмаган бўлса керак.

— Арқон оламиз деб магазиндан ароқ олиб ичишганлари эсларингда борми?

— Тўғри, шунга ўхшаш гаплар бўлувди.

— Ўша йили, эсларингдами, маккажўхори кам экилган эди?

Хуллас, шунга ўхшаш гаплар давом этаверди, бу орада «Туҳматнома» китоби ҳам битиб қолди. Эртасига уни Ўзбекистон ССР прокуратурасига жўнатиб юборишди. Теппасига «Туҳматнома» деб ёзилмаган, бунинг устига фактларнинг тўғрилиги учун бошимиз билан жавоб берамиз деб қасамёд қилишган эди. Шу боисдан ҳам прокуратура бу гапларга ишониб А. Бўронов устидан жиноий иш қўзғаб юборди, нақ 6 ой текшир-текшир бўлди ҳамки, унинг жиноий ҳаракатини тасдиқлайдиган бирон воқеани аниқлаб бўлмади. Жиноий ишни ёпиш ҳақида қарор қилинди.

— Сотилган! — шивирлади Жуманов.

— Эҳтимол... — дейишди ҳалиги беқарорлар.

— Юқорига ёзамиз.

— Ёзсак ёзаверамиз.

— Тухумини қуритмагунча қўймайман.

— Буёқда биз ҳам ёрдамлашиб турамиз, — қасам устига қасам ичишди беқарорлар.

Ўша куниёқ «Туҳматнома» китоби қайта битилиб «А. Бўронов Улуғ Ватан уруши йилларида қочоқ бўлган», «Ўқимасдан аттестатни сотиб олган», «Маиший жиҳатдан бузилган», «Укаси, синглиси ва 85 ёшли отасини кўчага ҳайдаб қўйган» деган янги-янги боблар киритилиб, Тошкентдан тортиб Москвагача нечта идора бўлса ҳаммасига бир нусхадан жўнатиб юборишди.

Яна текшир-текширлар бошланиб кетди, яна ўнлаб одамлар овораю-сарсон бўлишди, қучоқ-қучоқ актлар ёзилди, ҳисобсиз қоғозларга қирон келтирилди...

— Йўқ, яна тасдиқланмади.

— Ёлғон гапларни ёзибсизку? — сўради район прокуратурасининг терговчиси.

— Ҳечамда, ҳаммаси рост,— бўш келмади С. Жуманов ҳам.

— Ҳаммаси ёлғон деяпман.

— Ҳеч бўлмаса, ярмини тасдиқлаб беринг, жон ака, эзилиб кетдик-ку ахир.

— Ёзганларингизнинг биронтасини ҳам рост деб бўлмайди.

— Уёғини бир амаллаб тўғрилаб юборинг, жиндек янглишган бўлсак янглишгандирмиз... Лекин, мен бу одам билан тегишли жойда гаплашаман...

Иғвогарларнинг ҳаммаси ҳам шунақа бўлади. Иши ўнгидан келмаса, тегишли жойда гаплашаман, деб яна баланддан келаверади. Гулистонлик иғвогар Соқи Жуманов ҳам шу кеча-кундузда «тегишли жойда гаплашаман» деб папка қўлтиқлаб идорама-идора югуриб юрибди.

Қани кўрайликчи, қаергача югурар экан.

Х. ТЎХТАБОЕВ.

ЮРАКЛАР ҲАҚИДА

(Ҳазил)

Айтди йигит бир куни жонидан севган қизга:
— Заҳматкаш юрагимнинг ярми атодир сизга.
Қиз икки ярим қалбда бутун севги бўлишин
Ўйламай пичинг қилди: — Балли, ҳимматингизга!

* * *

Эшитдим ёш шофердан жийда гуллаган пайтда,
— Оловланар юрагим ҳар қизни кўрган дамда.
Ҳолига ачиндим-у, афсус аралаш айтдим:
— Ука, юрагинг унда бензин идиш экан-да!

Нурмат БОЗОРБОЕВ.

Рассом ҳангаси

— Кабобингизнинг чўғи озайиб кетяптими?

— Газета ўқимас экансиз-да, ҳозир ҳамма ерда тежамкорлик ҳақида гап боряпти.

— Қўшни, овқатингиз эрингизга ёқмаса нима қиласиз?

— Қўлига плашчи билан шляпасини тутқазаман.

А. Холиқов.

— Тоқатим тоқ бўлди-ку, тезроқ юрсанг-чи!

В. Воробейчиков.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ШИКОЯТ ДАФТАРИ ҚАНИ?»

сарлавҳали мақола газетанинг шу йил 28 февралида босилган эди. Унда Тошкент шаҳридаги бир қанча магазинларда сотувчиларнинг қўполлиги, харидорларнинг пулидан уриб қолиши, шикоят дафтарлари эса беркитиб қўйилганлиги танқид қилинган эди.

Редакцияга танқидий мақола юзасидан қандай чоралар кўрилганлиги ҳақида Тошкент шаҳар Куйбишев район озиқ-овқат савдоси идорасидан хабар қилдилар. Идора директори З. Хусановнинг ёзишича, мақола савдо идорасининг магазин мудирлари иштирокида ўтган кенгашида муҳокама қилинган. Харидорлар ҳақидан уриб қолганлиги учун 39-магазин сотувчиси Тўхтаев ишдан бўшатилган. Магазин мудири Эргашевга эса қаттиқ виговор берилган. 13-магазин мудири Мираюбова сотувчилар шикоятига эътибор бермаганлиги учун унга виговор эълон қилинган. Шунингдек, таклиф ва шикоятлар дафтарларининг аҳволи устидан назорат ўрнатмаганлиги учун озиқ-овқат савдоси идораси ташкилий бўлимининг бошлиғи Жабборов ва инспектор Турсунов ўртоқларга виговор берилган.

УНВОНЛАР МУБОРАК!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Г. А. СЕРГЕЕВАГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АГРОНОМ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Республиканинг қишлоқ хўжалиги соҳасида кўп йиллик, самарали ишлагани ва хизматлари учун Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги «Узглавкаракул» қўйчилик совхозлари бош бошқармаси деҳқончилик, механизация ва яйловлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Галина Александровна **Сергеевага** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1970 йил, 27 март.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

А. Ж. ЖЎРАБОЕВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АГРОНОМ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Узоқ йиллар самарали ишлаганлиги ва республика қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги хизматлари учун Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтига қарашли «Красний водопад» тажриба базасининг директори Абдураҳмон Жўрабоевич **Жўрабоевга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1970 йил, 27 март.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

В. В. ЦХАЙГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЧОРВАДОР» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Узоқ йиллар ва самарали ишлаганлиги, жамоат чорвачилигини ривожлантиришда актив қатнашганлиги учун Самарқанд область зотдор чорвачилик бирлашмаси раиси Владимир Васильевич **Цхайга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган чорвадор» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1970 йил, 27 март.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

П. Д. КОВАРСКИЙГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Лекция пропагандаси соҳасида узоқ йиллар ва самарали ишлаганлиги учун «Билим» жамияти Сурхондарё область ташкилоти референти Павел Давидович **Коварскийга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1970 йил, 27 март.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Б. М. ЗИРҚИЕВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Маданият соҳасида узоқ йиллар ишлаганлиги ва музика санъатини пропаганда қилишдаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Радиоэшиттириш ва телевидение давлат комитети мақомчилар ансамблининг солисти Борух Михайлович **Зирқиевга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1970 йил, 27 март.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ижтимоий-фойдали меҳнатдан бўйин товловчи ва жамият учун зарарли, текинхўрларча кун кўрувчи шахсларга қарши курашни кучайтириш чоралари тўғрисидаги масалани кўриб чиқди.

Бу масала юзасидан қабул қилинган Фармонда шу нарса белгилаб қўйилдики, вояга етиб, меҳнатга қобилияти бўлганлари ҳолда, Конституцияда ёзилган энг муҳим бурчини — ўз қобилиятига яраша ҳалол меҳнат қилиш бурчини бажаришни истамаётган, ижтимоий-фойдали меҳнатдан бўйин товлаб, жамият учун зарарли, текинхўрларча кун кўраётган гражданлар уларнинг текинхўрларча кун кечиришига йўл қўйилмаслиги ҳақида ва 15 кунлик муддат ичида ишга жойлашиб олиши кераклиги ҳақида расмий огоҳлантириб қўйиш учун ички ишлар органларига олиб келинади.

Ана шу тарзда огоҳлантирилганидан кейин ҳам меҳнат қилишдан бўйин товлаб, жамият учун зарарли тарзда кун кўришни давом эттирувчи шахслар меҳнаткашлар депутатлари район (шаҳар) Совети ижроия комитетининг қарорига биноан, ўзлари доимий истиқомат қилиб турган жойдаги корхоналар (қурилишлар)да ёки ўша область доирасидаги бошқа жойларда ижтимоий-фойдали меҳнатга тортиладилар.

Ижтимоий-фойдали меҳнатдан бўйин товлаб келаётган шахслар ишлашга юборилган корхоналар (қурилишлар)нинг маъмурияти ва жамоат ташкилотлари бу шахсларни иш билан таъминлашлари, улар билан тарбиявий иш олиб боришлари ва уларнинг ишлаб чиқариш коллективларида муқим ўрнашиб қолиши чораларини кўришлари зарур. Бундай шахслар ишдан бўшайдиган тақдирда, корхоналар (қурилишлар)нинг маъмурияти уларни ишга жойлаштириш ҳақида қарор чиқарган меҳнаткашлар депутатлари тегишли Совети ижроия комитетига улар ишдан бўшашидан кўпи билан 3 кун аввал бу ҳақда хабар бериб қўйиши шарт.

Жамият учун зарарли тарзда кун кечираётган шахс меҳнаткашлар депутатлари район (шаҳар) Совети ижроия комитетининг ишга жойлашиб олиш ва текинхўрларча кун кўришни тўхтатиш ҳақидаги қарорини бажаришдан қасддан бўйин товлаган тақдирда, корхона (қурилиш) маъмурияти бундай шахсни жиноий жавобгарликка тортиш масаласини ҳал қилиш учун бу ҳақда 5 кунлик муддат ичида ички ишлар органларига хабар бериши зарур.

Меҳнаткашлар депутатлари район (шаҳар) Совети ижроия комитетининг қарори билан ишга юборилган, лекин ишга кирмаган, ишни узрсиз сабаблар билан ўз билгича ташлаб кетган ёхуд систематик равишда прогул қилиб келувчи ёки ички меҳнат тартиби қоидаларини бошқача тарзда қўпол бузиб келаётган шахслар жиноий жавобгарликка тортилади.

Мазкур Фармоннинг таъсир кучи 18 ёшдан бошлаб эркаклар — 60 ёшгача ва аёллар 55 ёшгача меҳнатга қобилиятли бўлганлари ҳолда, жамиятга зарарли текинхўрларча кун кечираётган ва узоқ вақт (4 ойдан ортиқ вақт мобайнида) ижтимоий-фойдали меҳнатдан бўйин товлаб келаётган шахсларга нисбатан қўлланилади.

Ўзбекистон ССР [illegible] ти Президиум[illegible] ноят [illegible]

ЯНГИЛИКЛАР ХАБАРЛАР ВОҚЕАЛАР — ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЛЕНИН ЮБИЛЕЙИ ШАРАФИГА

◆ ГАВАНА, (ТАСС). 1961 йил апрель ойида Плайя — Хиронга бостириб кирган империалистларнинг ёлланган малайлари устидан қозонилган ғалабанинг навбатдаги йиллигини Куба халқи ҳар йили ўзининг фидокорона меҳнати билан нишонлайди. Куба Компартияси Марказий Комитети революцион пропаганда комиссиясининг қарорига мувофиқ Ленин юбилейи йили бўлган 1970 йил апрелида бутун мамлакатда «Плайя—Хирон ойлиги ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги» ўтказилади.

Комиссия шаҳар ва қишлоқ меҳнатчиларини ана шу икки шонли санани фидокорона меҳнат билан нишонлашга чақирди.

◆ УЛАН-БАТОР, (ТАСС). Монголия Халқ Республикасининг давлат нашриёти В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан В. И. Лениннинг бир қанча асарларини монгол тилида ва монгол авторларининг Ленин ҳақидаги асарларини босмадан чиқарди.

Юбилейга бағишлаб чиқарилган Ленин ҳақидаги мақолалар ва эсдаликлар тўплами «В. И. Ленин тўғрисидаги муқаддас хотира» деб аталади. Жуда кўп нусхада босилган ана шу тўпламга 1920—1922 йилларда жаҳон пролетариатининг доҳийси билан учрашган партия ва халқ вакиллари нинг салкам 30 та мақоласи киритилган.

◆ АДАН (ТАСС). Жанубий Яман пойтахтидаги докерлар клубида В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан кеча бўлиб ўтди. Адан порт ишчилари касаба союзи ташкил этган бу кечада иштирок этишни хоҳлаганларнинг ҳаммаси ҳам клубга сиғмади.

Касаба союз секретари Тарюуш Саиф кечада нутқ сўзлади. У бундай деди: «Ленин бошчилик қилган революция жаҳондаги кўпгина халқларга озодлик, адолат ва социализм учун йўл очиб берди. Ҳозирги вақтда Ленин ғоялари миллий мустақиллик учун курашаётган халқларнинг йўлчи юлдузи бўлиб келмоқда.

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

◆ ПАРИЖ. Умуммеҳнат конфедерацияси, Франция меҳнат демократик конфедерацияси ҳамда «Форс Уврие́вр» чақириғига биноан «Сод-Авиасьон» компанияси металлистлари Нанте шаҳрида намойиш ўтказишди. Улар иш ҳақи оширилишини талаб қилишди ва маъмурият ёшига кўра тез орада пенсияга кетиши лозим бўлган ишчилардан қутулишга уринмоқчи бўлишга қарши норозилик билдиришди.

◆ НЬЮ-ЙОРК. Питтсбург маъмурлари намойишчиларни «жамоат тартибини буздингиз» деб айблаб шаҳар касапхонаси ишчи ва хизматчилари забастовкаси қатнашчилари митингини тарқатиб юбормоқ учун полициянинг кучайтирилган отрядларини юборди. Иш ташлаганлар ишга қабул қилишда ирқий камситиш тўхтатилишини, шунингдек меҳнат шароитлари яхшиланишини талаб қилдилар. 89 киши қамоққа олинди. (ТАСС).

ҲАМКОРЛИК МУСТАҲКАМЛАНАДИ

ТЕҲРОН, 25 март куни тушдан сўнг Теҳрон мэрининг биринчи ўринбосари Неруманд СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорний қароргоҳига бориб Совет Иттифоқидан келган азиз меҳмонни шаҳар аҳолиси номидан табриклади ва муниципалитетнинг эсдалик совғаларини топширди.

Халқимиз, деди Неруманд, Совет Иттифоқи билан дўстона муносабатлар муваффақиятли ривожланиб бораётганлигини қутлайди ва Н. В. Подгорний визити яхши қўшничилик муносабатларини янада мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади, деб ишонч билдирди.

Мамлакатларимиз халқларининг ўртасида, Москва аҳолиси билан Теҳрон аҳолиси ўртасида қадимдан бери жонли алоқа боғлаб келинмоқда, деди жавоб сўзида Н. В. Подгорний. Сўнгги 50 йил мобайнида бундай алоқалар айниқса кўп ривож топди.

Биз мамлакатимиз ва уларнинг пойтахтлари ўртасида алоқалар ва ҳамкорликни янада ривожлантириш учун кенг имкониятларга эгамиз. Н. В. Подгорний ҳурмат-эътибор билан қараганлиги учун Теҳрон муниципалитетига миннатдорчилик билдириб Нерумандга Москва аҳолиси номидан эсдалик совғалари топширди.

МАРКАЗИЙ РАЗВЕДКА БОШҚАРМАСИНИНГ ҲИНДИ-ХИТОЙДАГИ ХУРУЖИ

ТОКИО, 26 март. (ТАСС). «Токио симбун» газетасида босилиб чиққан мақолада Марказий разведка бошқармаси Лаос ва Камбоджадаги воқеаларда қатнашаётганлиги кўрсатиб ўтилади. Кейинги вақтларда, деб ёзади газета, Вашингтон махфий органи — Марказий разведка бошқармасининг Ҳинди-Хитойдаги яширин ишлари яна эътиборни жалб эта бошлади. Расмий жиҳатдан қараганда АҚШ Лаосга ўз қўшинларини юбормаётир. Аммо, АҚШ бу мамлакатда «махфий уруш» олиб бораётганлиги, Марказий разведка бошқармаси бунда асосий роль ўйнаётганлиги маълум. Ўтган йилнинг охирларида Лаосда АҚШ ҳукумат органларининг бир мингга яқин ходими бор эди. Улардан 400 дан ортиқ киши «махфий уруш» билан бевосита алоқадор эди.

АҚШнинг Лаосда Америка элчихонаси паноҳи остида иш кўраётган «ҳарбий маслаҳатчилари» Марказий разведка бошқармасининг махфий агентларидир. Мавжуд маълумотларга қараганда, «Яшил қалпоқ» отрядларидаги 300 га яқин ҳарбий хизматчи уларнинг раҳбарлигида Лаос ҳукумат қўшинларига Америка қуролидан фойдаланишни, партизанларга қарши террор операциялари, жанг ҳаракатлари олиб боришни ўргатмоқда.

«Токио симбун» газетаси Камбоджадаги тўнтаришга тўхталиб, бунда ҳам Марказий разведка бошқармасининг қўли борлиги кўриниб турибди, деб ёзади. АҚШ, деб уқтириб ўтади газета, бир неча йилдан буён бу мамлакатни эътибор билан кузатиб турди, таниқли ҳукумат арбоблари ҳаётининг турли томонлари, ички сиёсий аҳвол ва шу сингарилар тўғрисида махфий маълумотлар тўплади. Тўнтариш раҳбарларидан бири генерал Лон Нол АҚШнинг кўмаклашиш тўғрисидаги ваъдасини олган бўлса керак.

Марказий разведка бошқармаси, дейилади мақолада, ўз операцияларини ўтказганида кўпинча Вашингтоннинг расмий сиёсатидан ҳам ўзиб кетмоқда ва бу билан АҚШ президентининг дипломатия соҳасидаги фаолиятида уни мушкул аҳволга солиб қўймоқда. Шу муносабат билан АҚШ конгрессида Марказий разведка бошқармасининг Ҳинди-Хитойдаги яширин фаолиятидан ташвишланиш кучайиб бормоқда.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Капиталистик монополиялар меҳнаткашларнинг иш ҳақини камайтириш ва озиқ-овқат ҳамда кенг истеъмол молларига қўйилган нарх-наволарнинг ошиб бориши ҳисобига бойимоқдалар. (Газетадан)

Корхона эгаси: — Сизнинг иш ҳақини ошириш тўғрисидаги талабингиз мамлакат экономикасининг структурасини бутунлай бузиб юборади.

«Канадиен трибюн» газетасидан олинган карикатура.

ТАСС фотохроникаси.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

30 март. ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 11.00 — «Қувноқ минутлар». 11.25 — **«Кичик ўғилнинг кўчаси»** (бадиий фильм). 13.00 — **Москва кўрсатади.** 17.00 — **Хоккей:** ФИНЛЯНДИЯ — ЧССР. 19.15 — **Тошкент кўрсатади.** 19.35 — Оламда нима гап?. 20.00 — «ВОЛОДЯ УЛЬЯНОВ» (спектаклнинг 1-қисми). 21.00 — **Хоккей:** ШВЕЦИЯ — СССР.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Тошкент.** Ўқув кўрсатувлари. 20.00 — **Москва кўрсатади.** 21.00 — **Тошкент кўрсатади** (концерт). 22.00 — **«Майор Вихрь»** (бадиий фильмнинг 1-серияси).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Душанба кўрсатувлари.**

31 март. СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 11.00 — «ОРЗУ» программаси. 13.35 — **«Пушчин Прагага боради»** (бадиий фильм). **Рус тилида:** 18.15 — мультфильм. 18.25 — Олмалиқ рух комбинати — умумхалқ қурилиши. 18.45 — Кино ҳақида суҳбат. **Ўзбек тилида:** 19.45 — Телеянгиликлар. 20.00 — СССР халқ артисткаси Галия Измайлова концерти. 22.00 — «ВОЛОДЯ УЛЬЯНОВ» (спектаклнинг 2-қисми).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Тошкент.** Ўқув кўрсатувлари. 20.00 — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — **Тошкент кўрсатувлари.**

1 апрель. ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Тошкент кўрсатади.** 18.00 — Телеянгиликлар. **Ўзбек тилида:** 18.10 — Телефильм. 18.45 — Миллионлар ленинча университети. 19.00 — Телеянгиликлар. 19.15 — «ВОЛОДЯ УЛЬЯНОВ» (спектаклнинг 3-қисми). 20.00 — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Тошкент кўрсатади. Рус тилида:** 18.00 — «СТАРШЕКЛАССНИК» программаси. 18.30 — Музикали телефильм. 18.55 — «ЗДОРОВЬЕ» программаси. **Ўзбек тилида:** 19.55 — Ленинча меҳнат вахтасида. 20.10 — Музикали кўрсатув. 21.00 — **«Майор Вихрь»** (бадиий фильмнинг 2-серияси).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Фрунзе кўрсатувлари.**

2 апрель. ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Тошкент кўрсатади.** 18.00 — «Оталаримиз жасорати». **Рус тилида:** 18.25 — Телеянгиликлар. 19.00 — **Футбол:** «ПАХТАКОР» — «ДИНАМО» (Москва). **Ўзбек тилида:** 20.50 — **«Қаҳрамонлар қайта учрашдилар** (ҳужжатли фильм). 21.15 — Бадиий ҳаваскорлар концерти. 21.55 — Ленинизм — давримиз байроғи. 22.10 — «ВОЛОДЯ УЛЬЯНОВ» (спектаклнинг 4-қисми).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — **Тошкент.** Ўқув кўрсатувлари. 13.00 — **Москва кўрсатади.** 18.00 — **Тошкент.** Ўқув кўрсатувлари. 20.00 — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — **Тошкент кўрсатади.** 20.35 — **«Иккидан еттигача»** (илмий-оммабоп фильм). 21.35 — **«Оталаримиз ёшлиги»** (бадиий фильм).

3 апрель. ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Тошкент кўрсатади. Рус тилида:** 18.00 — Телеянгиликлар. 18.15 — Инсон ва қонун. 18.45 — «Музика ва революция». **Ўзбек тилида:** 20.00 — Телеянгиликлар. 20.15 — Ота-оналар университети. 20.50 — «ПРОПАГАНДИСТ» 21.20 — **«Оламга саёҳат».** 22.20 — «ЎЗБЕКИСТОН ЧОРВАДОРИ».

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — **Москва кўрсатади.** 18.00 — **Олмаота кўрсатади.** 20.00 — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — **Тошкент кўрсатувлари.**

4 апрель, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 10.00 — «ВИСОЛ ОНЛАРИ». 10.40 — **«Исёнкор застава»** (бадиий фильм). 12.00 — **Москва кўрсатади.** 16.55 — **Тошкент кўрсатади.** 17.00 — Телеянгиликлар. **Ўзбек тилида:** 17.10 — «Ленин — офтоб». 17.40 — «КИНОЛЕНИННОМА». 18.25 — «ЁШЛИК» студияси кўрсатади: **«Студентлик — олтин даврим».** 19.15 — Телеянгиликлар. 19.25 — Концерт. 20.00 — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.00 — **Тошкент.** Ўқув кўрсатувлари. 15.00 — **Москва кўрсатади.** 20.15 — **Тошкент кўрсатувлари.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Душанба кўрсатувлари.**

5 апрель, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — **Тошкент кўрсатади.** 10.00 — Гимнастика. **Рус тилида:** 10.20 — «Ўйлаб топ». 10.50 — **«Гаванадаги ҳайвонот боғи»** (кинофильм). 11.00 — Телеспектакль. 12.00 — Болалар музика оламида. 13.30 — Хотин-қизлар, сизлар учун! **Рус тилида:** 17.00 — **«Типратикон»** (болалар учун кинофильм). 17.45 — «АХБОРОТ». **Ўзбек тилида:** 18.15 — Геология министрлигидан репортаж. 19.35 — «АХБОРОТ». 19.55 — «ВИСОЛ ОНЛАРИ» (такрорий кўрсатув). 20.35 — «ЁШЛИК» студияси кўрсатади: **«Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».** 22.15 — Қўшиқ ёзувчи шоирлар — Зоҳиджон Обидов.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — **Тошкент.** Ўқув кўрсатувлари. 12.00 — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 — **Фрунзе кўрсатувлари.**

ТОМОШАЛАР. ЭЪЛОНЛАР. РЕКЛАМАЛАР.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — **Тошкент** кўрсатади. 10.10 — «ХУШВАҚТ БЎЛИНГ» (музикали дам олиш программаси). 10.40 — **«Мандат»** (бадиий фильм). 12.00 — Москва кўрсатади. 17.30 — Тошкент кўрсатади. 17.35 — Телеянгиликлар. **Ўзбек тилида:** 17.45 — «БОЙЧЕЧАК». 18.15 — «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. 19.30 — Эстрада концерти. 20.00 — **Москва** кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.00 — **Тошкент.** Ўқув кўрсатувлари. 16.30 — **Москва** кўрсатади. 17.40 — Интервидение. Хоккей бўйича жаҳон чемпионати: ГДР — ФИНЛЯНДИЯ. 20.00 — **Тошкент** кўрсатади. 20.40 — Ялла ва рақслар. 21.20 — **«26- отилмасин»** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Душанба телестудиясининг кўрсатувлари.**

КИНО

Доктор Гомернинг укаси — «СПУТНИК» (тоқ соатларда). «ЧАЙКА» «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ». «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Македонча тўй — «СПУТНИК» (жуфт соатларда). САНЪАТ САРОЙИ. «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Тилла зирак (ўзбек тилида, кундуз соат 12 да). **Сангам** (ўзбек тилида, кундуз соат 2.20 минут ва кеч 6 да) — НАВОИЙ номли.

Ҳиндулар суянчиғи — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Гўзал маликам — «МОСКВА» (кундуз соат 2 да).

Қирқ биринчи йил олмалари — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11 да).

ФУТБОЛ ИШҚИБОЗЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

апрель ойида СССР биринчилиги учун:

2 апрелда — «ДИНАМО» (Москва) — «ПАХТАКОР».

12 апрелда — «СПАРТАК» (Москва) — «ПАХТАКОР».

18 апрелда — «ТОРПЕДО» (Москва) — «ПАХТАКОР»

КОМАНДАЛАРИ УРТАСИДА

ФУТБОЛ БЎЙИЧА КАЛЕНДАРЬ УЧРАШУВЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ

Дастлабки билетлар сотиш ташкил қилинган.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 28/III да **Этик кийган мушук** (кундузи). **Травиата** (кечқурун). 29/III да **Зулматдан зиё** (кундузи). **Севги тумори** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/III да **Олтинчи июль** (кундузи). **Олтин девор** (кечқурун). 29/III да **Олтинчи июль** (кундузи). **Аяжонларим** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28/III да **Ажаб савдолар** (кундуз ва кечқурун). 29/III да **Кумуш тўй** (кундузи). **Паранжи сирлари** (кечқурун).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 28, 29, 30/III да **Баҳс.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«СУВДАГИ ЖОЗИБАЛАР» янги аттракциони.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ УЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА 30 МАРТДА

КАТТА КОНЦЕРТ

ТЕАТР РЕПЕРТУАРИДАГИ МУЗИКАЛИ КОМЕДИЯЛАРДАН САҲНАЛАР

ТОШБОЛТА ОШИҚ,
ЖОН ҚИЗЛАР,
ГАВҲАРИ ШАМЧИРОҒ,
ЁШЛИКДА БЕРГАН КЎНГИЛ,
ҚАЙНОНА,
АЖАБ САВДОЛАР.

ҚАТНАШАДИЛАР:

СССР халқ артистлари: Лутфихоним САРИМСОҚОВА, Развоқ ҲАМРОЕВ;

Узбекистон ССР халқ артистлари: Турсунхон ЖАЪФАРОВА, Эътибор ЖАЛИЛОВА, Фароғат РАҲМАТОВА, Абдурауф БОЛТАЕВ, Маҳмуджон ҒОФУРОВ, Соҳиб ХУЖАЕВ, Ҳамза УМАРОВ, Тамара НАЗАРОВА;

Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Сурмахон АЛИЕВА, Омина ФАЕЗОВА, Бахтиёр ИХТИЁРОВ, Суръат ПУЛАТОВ, Адиба МИРЗАЕВА, Рихсибой ШОКИРОВ;

Артистлар: Наима ИСҲОҚОВА, Марьям ИХТИЁРОВА, Райхон ТУРАЕВА, Муқаддас КАРИМОВА, Гулсара ОРТИҚОВА, Файзулла АҲМЕДОВ, Собир РАҲИМЖОНОВ, Ҳусан ШАРИПОВ, Ҳаким НОСИРОВ ва бошқалар.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

«УЗКУЛЬТТОРГ» РЕСПУБЛИКА УЛГУРЖИ БАЗАСИ

Республика шаҳарларидаги универмаг ва маданий магазинлар савдосида

кенг ассортиментда радиоприёмниклар, телевизорлар, авторучкалар, шарикли авторучкалар учун стерженлар, ёзув буюмлари, ҳар хил коптоклар, шарлар ва ўйинчоқлар борлигини

ҲАММА ГРАЖДАНЛАРГА МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Уларни сотиб олишни унутманг.

Ариза ва таклифларингизни: Тошкент-57. Жомий кўчаси, 20-уйга юборинг.

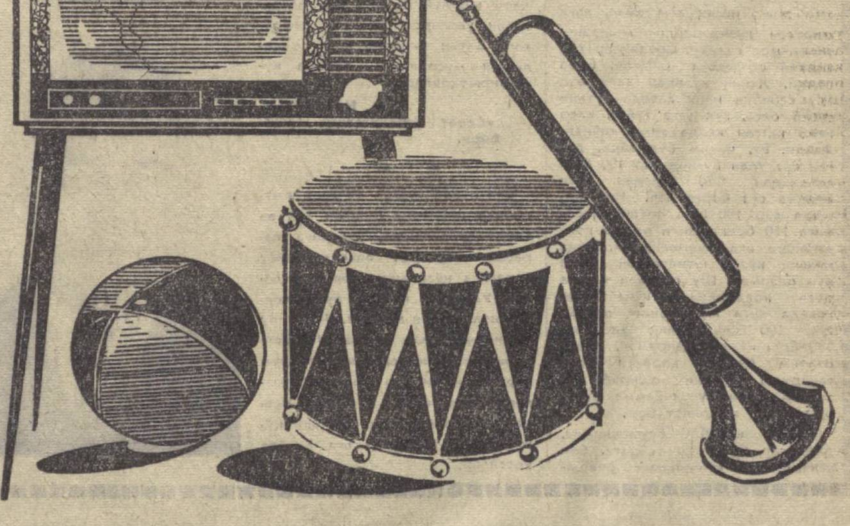

8 апрель кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг геология фанлари бўйича бирлашган илмий совет кенгаши (академик Сулаймонова кўчаси, 33-уй)да геология-минералогия фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

И. Усмонов: «Қарши чўлининг марказий ва жанубий-шарқий қисмидаги тўртламчи давр ётқизиқларининг генетик типларини вужудга келиши, уларнинг таркиби ва хоссалари» деган темада;

А. Азимов: «Манғишлоқ — Устюрт области нефтгазлилиги масаласида карбонводородли флюидларнинг геохимияси» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институт кутубхонаси (академик Сулаймонова кўчаси, 33-уй, ва Ш. Руставели кўчаси, 114-уй)да танишиш мумкин.

ТОШКЕНТ СОВЕТ САВДО ТЕХНИКУМИ

(Ш. Руставели кўчаси, 25-уй)

1 апрелдан ҳамма ихтисослар бўйича сиртқи бўлимларнинг 1 ва 3 курс ўқувчиларини

СЕССИЯГА ЧАҚИРАДИ

АСАЛАРИЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Асалари инларини ва ҳар хил асаларичиликда керак бўладиган инвентарь, ҳамда ишқибоз асаларичилар учун 98 сўм 38 тийин нарх бўйича асбоблар йиғиндисини

СОТИБ ОЛИШ МУМКИН

Жумладан 1 асал ҳайдовчи 10 кг сунъий мум ва ҳар хил майда асбоблар бор.

Мурожаат учун адрес: Сариоғоч шаҳри, Красноармейская кўчаси, 58-уй асаларичилик пункти.

Ўзбекистон ССР халқ контроли комитети коллективи комитетнинг бўлим мудири Т. Г. Хонхўжаевга акаси

Ҳаким ТУРСУНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон колхоз ва совхозлари тарихи жамоатчилик институти Совети аъзолари кўзга кўринган қишлоқ хўжалик ветерани

Раимжон РАҲМОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия билдирадилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 333793. Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323. Масъул секретарь — 334155. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 331216. Саноат капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 337221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар 338679, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро 3—31—42. Қарши — 38—43. Нукус — 42—62. Самарқанд 31—972. Термиз 23—27. Урганч 31—55. Гулистон — 22—09.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Р. 02372.